ON...

A Tiszához szokott a képzeletünk, és nehezen tudjuk elképzelni, hogy az Ob-on, Nyugat-Szibéria hatalmas folyóján a népdalbeli kis ladik aprócska pont lenne csupán! Még a képzelet is csak ott „éri át" a végtelen vizet, ahol a két kisebb folyó, a Bia és a Katuny egyesüléséből megszületik ez az 5570 kilométer hosszú, 2 930 000 négyzetkilométer vízgyűjtő területtel rendelkező gigantikus természeti csoda.

TÓTH ANDRÁS felvételei

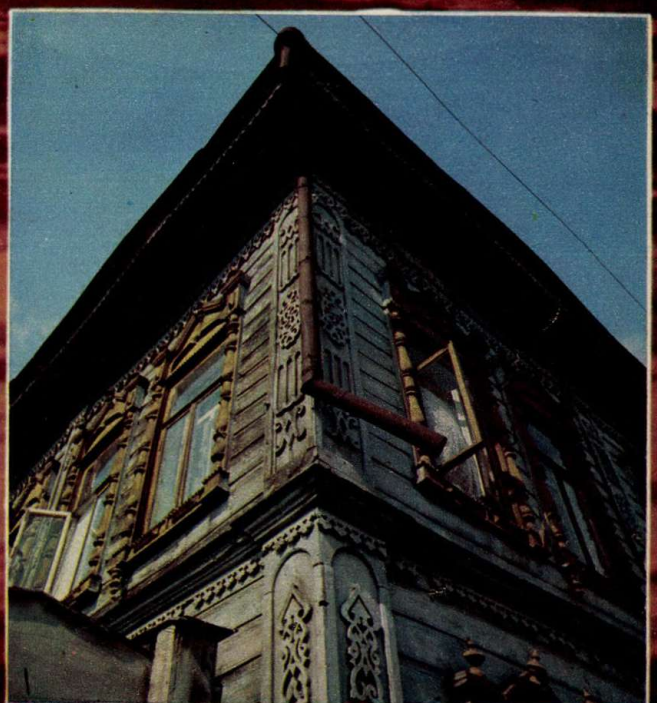

Szentesi György mérnök ezredest, leszerelési szakértőt kérdezem:

— Lehetséges, hogy egy ma tíztizennégy éves gyerek megéri a fegyvermentes világot?

— Annak is örülnünk kellene, ha a mai gyerekek egy atomfegyverektől mentes világot érnének meg. Erre van lehetőség. Ugyanis az atomfegyver olyan fegyverfajta, amely semmire nem használható: iszonyatos és visszafordíthatatlan pusztítása miatt egyszerűen bevethetetlen. Avatott tudósok állítják, hogy ha a ma létező hadászati atomfegyvereknek csak egytizedét bevetnék, ami nem több kétezer-négyszáz töltetnél, az a földi civilizáció végét jelentené.

— A kettős nullamegoldásnak nevezett, készülő megállapodás a Szovjetunió és az Egyesült Államok között az atomfegyverzetnek legföljebb négy százalékát érinti. Mitől olyan jelentős mégis?

— Ez az első olyan egyezmény, amely nem korlátoz és behatárol, hanem csökkent. Mégpedig nem kiselejtezés előtt álló, hanem nagyon korszerű fegyvereket számolna fel: az ötszáz és ezer, illetve az ezer és ötezer kilométer közötti hatótávolságú, szárazföldi telepítésű rakétákat és robotrepülőgépeket. Ezek ma a világon a legpontosabban célba találó atomfegyverek. Pontosságuk több, mint elegendő arra, hogy pontcélokat, mondjuk egy rakétasilót vagy egy parlamentet elpusztítsanak.

— A példa kedvéért: mi történne, ha egy ilyen rakéta töltete fölrobbanna az Országház fölött?

— Nehéz megmondani. A Belváros mindenképpen teljesen elpusztulna...

— Ha nyilvánvaló, hogy az atomfegyver bevethetetlen, miért van belőle mégis egyre több?

— Kifejlődött egy olyan gondolkodás, hogy az atomfegyverek puszta létével vissza lehet tartani a másik felet valamilyen katonai akció elindításától. Úgy tűnik, akik ezt kitalálták, alaposan elméretezték azt az arzenált, amelyre ehhez a „reális elrettentéshez" valóban szükség lenne.

— Mitől várható ennek a helyzetnek a megváltozása?

— Csakis attól, hogy az országok felfogják a világ mai helyzetét. Európa például olyan mértékben változott meg a legutóbbi nagy háború óta, hogy itt egy hagyományos fegyverekkel megvívott háborúnak is „atomháborús" lenne a pusztítása. Nem elsősorban a fegyverek, hanem a célpontok: az atomerőművek, a hatalmas vegyiüzemek, az óriási tüzelőanyagraktárak miatt.

— Az atomfegyver árnyékában sem feledkeztek meg a hagyományos fegyverekről?

— Európában ma annyi hagyományos fegyverzet és haderő van, mintha nem lennének atomfegyverek, és annyi atomfegyver, mintha nem lenne hagyományos haderő. Az új gondolkodás, amely tényleg lehetetlenné tenné a háborút, nemcsak az atomfegyverek eltüntetését követeli, hanem a hagyományos haderők szerkezetének megváltoztatását is, létszámuk csökkentését, és olyan elhelyezésüket, hogy az ne jelenthessen fenyegetést.

— Magyarország, mint a Varsói Szerződés tagja, mit tehet ezért az új gondolkodásért, a bizalom növeléséért?

— Nincs atomfegyverünk, és nincs nagy hadseregünk. Az a feladatunk, hogy a kis ország helyzetéből segítsük minden téren a kapcsolatteremtést, amely megakadályozza, hogy a helyzet elmérgesedjék. Nem akarom túlértékelni a szerepünket, de Magyarországnak és a többi kis országnak is része volt abban, hogy a megértés nőtt. Ma, szerintem, jobb a helyzet, mint a Helsinki Nyilatkozat idején, mert akkor több volt a beszéd, és kevesebb a tett. Most talán több az elhatározottság, amelyet — úgy tűnik — tettek is követnek.

Nádasi Tibor

VILÁGLÁTÓ

ELRETTENTÉS VAGY BIZALOM?

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A **BUDAPRINT** Kelenföldi Textilgyár korszerű gyárrészlegeibe — fonoda, szövöde, kötőüzem — az 1988—89-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat ruházati és textilipari gépszerelő szakmunkástanulónak, 16 éves korig.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs.

Ösztöndíj: 250—800 Ft/hó — a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően.

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft/hó+150—250 Ft/hó (a tanulmányi eredménytől függően) tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezés valamennyi vidéki tanulónak;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést, füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen ad;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN:

— a kereseti lehetőség 4000—6000 Ft/hó;

— leányotthonunkban a vidékiek elhelyezése havi 150 forintért;

— a továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Az érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím: **BUDAPRINT** Kelenföldi Textilgyár, személyzeti-oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. 1117. T.: 868-955 191-es mellék.

A MAHART HAJÓJAVÍTÓ

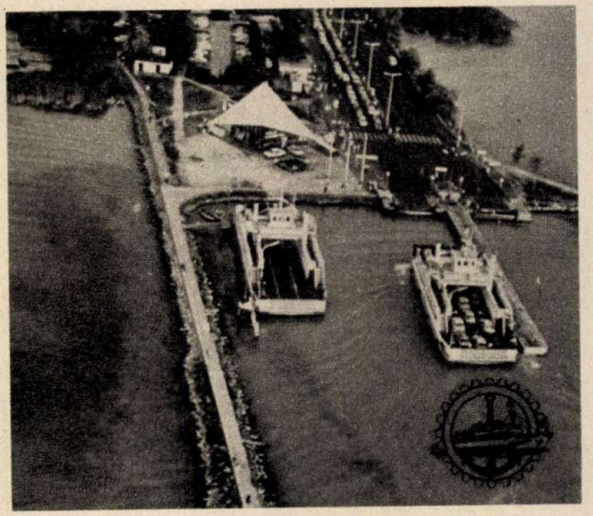

szakmunkástanuló-felvételt hirdet a következő szakmákra:

szerkezetlakatos (hajóépítő); hegesztő, csőhálózatszerelő; ács; asztalos; villanyszerelő; festő-mázoló; géplakatos (motorszerelő); esztergályos.

Juttatások: munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés; a harmadik évben teljesítmény- (szakmunkás-) bérezés; társadalmi, tanulmányi ösztöndíjszerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemeink Budapesten, Csepelen, Dunaharasztin, Szegeden vannak.

JELENTKEZNI LEHET: a vállalat személyzeti és oktatási osztályán (Budapest, Pf. 97. 1325) vagy Budapesten (IV., Népsziget), Telefon: 697-777, valamint szegedi üzemünkben (Szeged-Tápé, 6753).

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

A Budapesti Elektromos Művek az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. Felelős — ellátási területén belül — a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.

1. A vállalat kezelésében lévő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.

2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.

3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózat-felszerelési és -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek 3 év, érettségizetteknek 2 év. A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást — tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést — megkapnak. A vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A harmadéves tanulókat szakmunkásképzésben foglalkoztatjuk. A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyszerelő, műszerész, vízvezeték-szerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja.

Cím: Budapest VI., Weiner Leó u. 7. 1065. T.: 126-011.

ÚTTÖRŐ TÖRTÉNELEM

RIADÓ '77

Mire gondolsz, ha azt hallod: bolsevik, Iszkra, szovjet, Pravda? Bizonyára a Szovjetunióra, az orosz nyelvre. Erre gondoltak 1977-ben is az akkori úttörők, amikor a nagy októberi szocialista forradalom győzelmének hatvanadik évfordulójára készültek. A szavak megértését segítette a Pajtás szómagyarázata, s ezzel együtt segítette a nagy ünnepre meghirdetett játék előkészítését is. Mert erre az ünnepre, a forradalmi események felelevenítésére országos riadóval emlékeztek az akkori úttörők, Riadó '77 elnevezéssel.

A riadót november 5—6—7-én rendezték meg a csapatok döntése szerint.

A hódmezővásárhelyi 2076. Számú Dózsa György Úttörőcsapatban forradalmi osztagok (egy osztag egy őrs volt) alakultak. Az osztagoknak hat helyszínen hat feladatot kellett megoldaniuk. Az első helyszín neve a Szmolnij volt. Itt mutatták be a forradalmi tettek naplóját (vagyis azt, hogy milyen munkát végeztek a gyerekek a Riadó előtti hónapokban). A második helyszínen volt a Téli Palota ostroma ügyességi feladatokkal. A harmadik: tisztelgés a csapatnévadó emléktáblájánál, és a Dózsa népe... kezdetű dal éneklése. A negyedik helyszínt az útvonalon elrejtett levél segítségével kellett megtalálni. Ott forradalmi dalok éneklése volt a feladat. A körzeti pártház volt az ötödik helyszín. A párttitkár mesélt a pajtásoknak Leninről, az osztagok pedig bemutatták az előre elkészített riadó-jelvényeket. A hatodik helyszín az Auróra cirkáló nevét viselte. Az osztagok a nagy októberi szocialista forradalommal kapcsolatos kérdésekre adtak választ (korábbi kutatásaik alapján). Akik a hat feladatot sikerrel oldották meg, azok a Szmolnijban (az iskolát nevezték így ezen a napon) őrsi zászlójukra emlékszalagot kaptak.

Úttörőszövetségünk történetében nem ez volt az első riadó.

*

Írjátok meg: mikor rendezték az első riadót? Milyen esemény emlékére? Mi volt a riadó fedőneve?

Tájékoztató az Országos Egészségnevelési Intézet tevékenységéről

„A SIKER TITKA: A CSALÁD!"

Az egészségnevelés viszonylag új fogalom, gyökerei azonban a XVI. századig nyúlnak vissza. Hogyne, hisz hazánkban mindig égető szükség volt a népet betegségeiben, bajaiban írott szóval, jó tanácsokkal segíteni.

Később, a XVII. században – a „sok ügyefogyott szegényeknek hasznokra" – Pápai Páriz Ferenc közzétette „Pax Corporis"-át, az első magyar nyelvű orvosi könyvet.

A XVIII. századot az egészségvédelem terén is nagy nevek fémjelzik: Weszprémi István, Mátyus István, Kováts Mihály, hogy csak néhányat említsünk. Ők is az „ügyefogyott" lakosság egészsége érdekében írták hasznos, útmutató könyveiket.

A múlt század nagy lendületű fejlődése e tevékenységet sem hagyta érintetlenül. Hazánkban Markusovszky Lajos és Fodor József indította el az intézményes és rendszeres egészségi ismeretterjesztő munkát.

A Tanácsköztársaság kormánya is kiemelkedő jelentőséget tulajdonított az egészségi felvilágosításnak, olyannyira, hogy kormányprogram rangjára emelte azt.

Az Egészségügyi Minisztérium 1951-ben történt létrehívásával valósult meg, hogy az egészségi felvilágosítás – az addig társadalmi jellegű munka – állami feladattá vált.

A szocialista egészségügy legfontosabb alapelvei közé tartozó betegség-megelőzés feladatkörének ellátására a minisztériumban egy önálló osztály, az „egészségügyi felvilágosítási osztály" alakult. Feladatköre igen széles: kiadványok közreadása, kiállítások szervezése, filmek gyártása mellett a lakosságot védőoltásokon, szűrővizsgálatokon való megjelenésre, és egyéb egészségvédelmi célok érdekében is mozgósította. Ez volt a „hőskor", amikor még az osztály munkatársai hangosbeszélővel ellátott, különleges gépkocsikon róták az ország útjait, és végeztek helyszíni agitációt az egészség érdekében.

Intézetünk közvetlen jogelődje az Egészségügyi Minisztérium Egészségügyi Felvilágosítási Központja volt, amely 1977-ben alakult át Országos Egészségnevelési Intézetté. Neve és tevékenysége egyre ismertebbé válik az országban sajtóközleményei, rendezvényei, a tévé és a rádió adásai segítségével.

Az említett változás nem csupán a névcserében nyilvánul meg. Az intézet valódi céljává vált az, hogy a lakosság egészség-magatartását előnyös irányba befolyásolja. Munkáját immár egy évtizede az egészséges életmódra nevelés, a magatartásformálás programjára koncentrálja.

Ez a program közvetve küzd a betegségek megelőzéséért, zászlajára az egészség megőrzése, megtartása jelszavát írta. A meggyőzés érdekében pedig csatasorba állít minden lehetőséget. Rendszeres tévé- és rádióadásai mellett – munkakapcsolatai révén – számos egyéb, más témájú műsorba is „becsempészi" az egészség népszerűsítését.

Kiadványaival, lapmellékleteivel a közvetlen tanácsadás mellett – közvetett úton – pozitív példák ismertetésén keresztül is igyekszik az egészséges életmódot követendő magatartássá, mondhatnánk divattá tenni.

A sajtó közvetítésével a dohányzást, az alkoholizálást, a kábítószert elutasító, sportosan, egészségesen élő hírességek, közéleti személyiségek, színészek, élsportolók szólalnak meg, és saját példájukkal igazolják, hogy az egészség érték, s lám, a siker záloga is!

Az intézet törekszik az egészséges élet feltételeinek kialakítása terén is a lakosság segítségére lenni. Propagandájával a döntéshozók szemléletét is igyekeznek olyan irányba befolyásolni, hogy az a cél elérését segítse. Például az egészséges életmód feltételeül szolgáló áruk (egészséges élelmiszerek, sportszerek) választékának bővítésére ösztönzi mind az ipar, mind a kereskedelem illetékes szerveit. Mindemellett az egészséges életmód ismérveinek, szabályainak oktatását, a különféle képzések, továbbképzések tananyagában való elhelyezését is feladatai közé sorolja.

Az intézet új vezetése azt is felismerte, hogy az egyáltalán nem kielégítő népegészségügyi helyzet javítása érdekében a társadalom legalapvetőbb intézményét, a családot is mozgósítania szükséges. Nos, épp ennek jegyében zajlott a – hazánkban első – Családi Fesztivál is, amely 1987. augusztus 29-én a papákat, mamákat gyermekeikkel együtt invitálta a Népstadion szoborkertjébe.

A rendezvény sikere – a mintegy harmincezer résztvevő – igazolta, hogy az emberek érdeklődnek az egészség kérdései iránt. Bizonyította azt is, hogy a családi forma az egyén egészségmagatartásának kedvező változására is ösztönzőleg hat.

Az Országos Egészségnevelési Intézet – népszerű rövidítésben: OENI – a jövőben többek között hasonló jellegű és méretű megmozdulásokkal kíván részt venni a hosszú távú társadalmi egészségmegőrzési programban, és a részeredményekkel támogató érveket szolgáltatni mindazoknak, akik bíznak a program sikerében, és ezért tenni is hajlandók.

FÖLDES VILMOS RAJZAI

Esernyő

KISNÖVÉSŰ GYEREK

LOVAGIASSÁG

ÖSSZKOMFORT

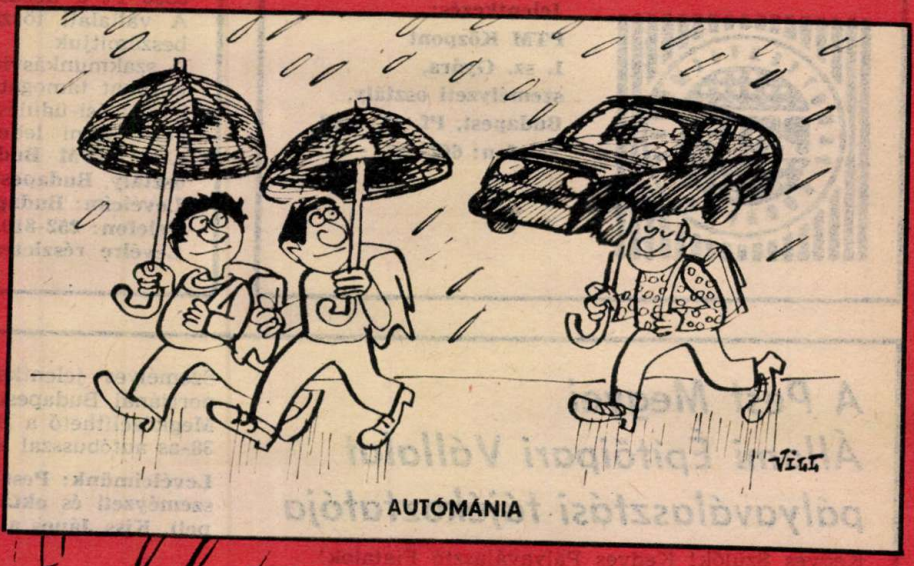

AUTÓMÁNIA

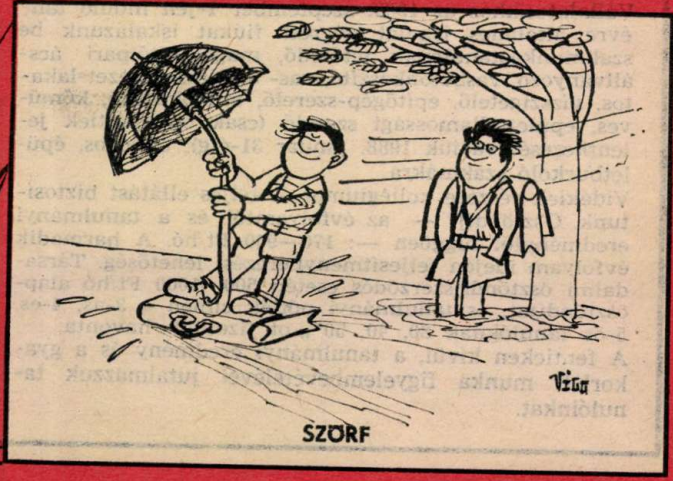

SZÖRF

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1988—1989-es tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmunkástanulónak.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta +100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások:

— 5 Ft térítésért teljes ellátás (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség! A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Központ
1. sz. Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. 1502.
Telefon: 662-688.

ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZŐ FIÚK!

A Beton- és Vasbetonipari Művek Budapesti Gyára az 1988/89-es tanévre várja általános iskolai végzettséggel rendelkező fiúk jelentkezését VASBETONKÉSZÍTŐ, GÉPLAKATOS, VILLAMOSGÉPSZERELŐ szakmák tanulására!

Mindhárom szakmában három év a tanulmányi idő.

A képzés ideje alatt tanulóinkat tanulmányi ösztöndíj illeti meg, melynek összege 50—900 Ft/hó, a tanulmányi eredménytől függően.

A harmadéves szakmunkástanulókat — megfelelő tanulmányi eredmény esetén — teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A fentieken kívül — társadalmi szerződéskötés esetén — gyárunk 500 Ft/hó alapösztöndíjat, és tanulmányi eredménytől függő pótlékot fizet, amely 100—500 Ft/hó lehet.

A vasbetonkészítő szakmát tanuló fiúk további 200 Ft/hó kiemelt szakmai pótlékot kapnak.

A szakmunkástanulókat 260 Ft/hó ösztöndíj-kiegészítés is megilleti.

A felsorolt anyagi juttatások összege közepes tanuló esetében 1150—1700 Ft lehet havonta.

Napi 5 Ft-ért ebédet biztosítunk az iskolában, valamint az üzemi gyakorlat idején a gyárban.

Szükség esetén kollégiumi elhelyezésre is van lehetőség.

A szakmunkásvizsga sikeres letétele után 5000—6500 Ft a kezdő szakmunkások keresete.

A vállalati törzsgárdatagságnál a tanulóéveket is beszámítjuk.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Sportolási-üdülési lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet levélben vagy személyesen.

Cím: BVM Budapesti Gyára, személyzeti-oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 215. 1117.
Levélcím: Budapest Pf.: 47. 1502.
Telefon: 252-810.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

A Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat pályaválasztási tájékoztatója

Kedves Szülők! Kedves Pályaválasztó Fiatalok!

Vállalatunkhoz az 1988. szeptember 1-jén induló tanévre általános iskolát végzett fiúkat iskalázunk be szakmunkástanulónak tetőfedő, magasépítőipari ácsállványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezet-lakatos, vízszigetelő, építőgép-szerelő, műkőkészítő, kőműves, épületvillamossági szerelő (csak budapestiek jelentkezését várjuk 1988. január 31-éig), bádogos, épületburkoló szakmákra.

Vidékiek részére kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíj — az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően —: 170—900 Ft/hó. A harmadik évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőség. Társadalmi ösztöndíjszerződés esetén 500—1000 Ft/hó alapösztöndíjat, és tanulmányi pótlék címén a 3-as, 4-es, 5-ös tanulóknak 30, 40, 50%-ot fizetünk havonta.

A fentieken kívül, a tanulmányi eredmény és a gyakorlati munka figyelembevételével jutalmazzuk tanulóinkat.

Személyes jelentkezés vállalatunk szakoktatási csoportjánál, Budapest XXI., Rákóczi F. u. 195. szám alatt. Megközelíthető a Boráros térről gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk: Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat, szeméyzeti és oktatási osztálya, Budapest XXI., (Csepel), Kiss János altábornagy u. 19—21. 1211.

HIRDETÉS

FIATALOK!

Jelentkezzetek szakmunkástanulónak a CSEPEL MŰVEK SZERSZÁMGÉPGYÁRÁBA!

BIZTOS JÖVŐ! BIZTOS MEGÉLHETÉS!

Szeretettel várunk benneteket szakmunkástanulónak: esztergályos, marós, köszörűs, géplakatos, fényező-mázoló, erősáramú berendezés-szerelő szakmákra; szakközépiskolai tanulónak: esztergályos, géplakatos, szerszámkészítő és erősáramú berendezés-szerelő szakmákra.

Vállalatunknál ötéves technikusképzés is folyik gyártástechnológiai technikus szakon, gépgyártás-technológiai és NC/CNC technikai ágazatban.

Tanulóink a felemelt tanulmányi ösztöndíjon túl havi 500—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

A pályakezdőknek belépéskor 3000 Ft támogatást adunk.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik 1988-ban fejezik be az általános iskolát.

Esztergályos és géplakatos szakmára 1988. augusztus 1-jéig fogadunk el jelentkezéseket.

A vidékieknek kollégimi férőhelyet biztosítunk.

Érdeklődni a tanulmányi csoport 131-860 vagy 135-880/3669-es telefonszámán vagy levélben lehet.

Címünk: CSEPEL MŰVEK SZERSZÁMGÉPGYÁRA tanulmányi csoport, Budapest Pf. 91. 1751.

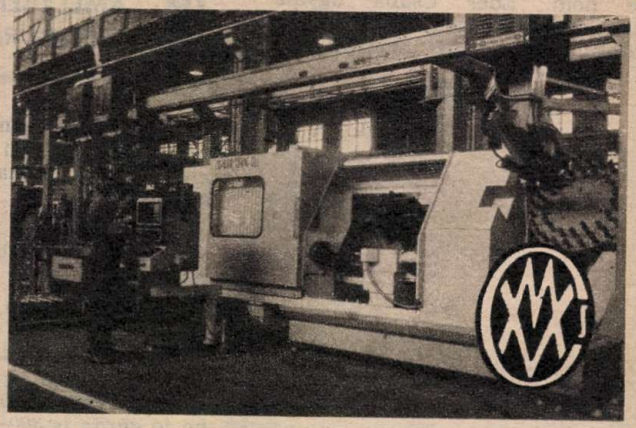

KEDVES PÁLYAKEZDŐ FIATALOK!

Vállalatunk az 1988/89-es tanévre a következő szakmákra iskoláz be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

magasépítőipari ács-állványozó, kőműves, épületburkoló (hideg), vízvezeték- és készülékszerelő, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, építőgép-szerelő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezet-lakatos, épületasztalos, szobafestő-mázoló-tapétázó.

Vidékiek részére (az épületasztalos, valamint a szobafestő-mázoló-tapétázó szakma kivételével) kollégiumot tudunk biztosítani.

Ösztöndíj — az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően 50—900 Ft/hó.

A második évfolyamtól társadalmi tanulmányi ösztöndíj-szerződés esetén 300—1000 Ft/hó plusz ösztöndíjban részesülhet a tanuló. Tanulóinkat a második évfolyamtól premizáljuk, melynek összege 300 Ft-ig terjedhet.

A harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk, keresetük 1400—2000 Ft/hó.

A gyakorlati oktatáshoz szükséges szerszámokat, munkaruhát, védőruhát, valamint ebédet (5 Ft térítésért) a vállalat biztosít.

A sikeres szakmunkásvizsgát tett pályakezdő dolgozóknak a vállalatnál történő elhelyezkedés esetén 3000 Ft vissza nem térítendő pályakezdési kölcsönt adunk.

Kedves fiatalok!
Várjuk jelentkezéseteket!
23-as Számú Állami Építőipari Vállalat
Budapest V., Rosenberg hp. u. 16.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK szakmunkás-utánpótlása érdekében, az általános iskolát befejezők részére — szakmunkásképző intézetekhez történő beiskolázás útján — továbbtanulási lehetőséget biztosít az alábbi szakmákban:
hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezet-lakatos, magasépítőipari ács-állványozó, kőműves (kiemelt szakmák); vízvezeték-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyi- és élelmiszeripari gépszerelő, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezés-szerelő, épületvillamossági szerelő, elektroműszerész, épületasztalos, szobafestő-mázoló-tapétázó.
A tanulók a kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést kapnak.

Bármelyik szakmában kötünk TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJSZERZŐDÉST! A társadalmi ösztöndíj alapösztöndíjból — 300—1000 Ft/hó — és tanulmányi pótlékból áll. (A tanulmányi pótlék közepes tanulmányi eredmény esetén 20%, jó tanulmányi eredménynél 40%, jeles, kitűnő tanulmányi eredmény esetén 50%-a az alapösztöndíjnak.)
A gyakorlati oktatás idején a tanulók kedvezményes ebédet, valamint munkaruhát kapnak.

A vállalati törzsgárdatagságnál a tanulóéveket beszámítjuk! Sikeres szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.
Jelentkezés személyesen vagy írásban.

Minden fiatalt szeretettel vár a BUDAPESTI VEGYIMŰVEK személyzeti és oktatási osztálya!

Címünk: Budapest IX., Kén u. 5. 1097.
Telefon: 277-275.

DANAMIT-FOCI

Gondoltam, sejtelmesen kezdem ezt a cikket. Mondjuk úgy, hogy „... és ekkor Galateo fejére rászorították a snecát!..." Vagy kezdhetnem egy találós kérdéssel is: „Melyik sportág az, ahol a meccs előtt hintőporral szórják fel a pályát?"

De nem. Éder Csaba ugyanis figyelmeztetett, hogy ezzel ne vicceljünk! Aki ugyanis megszállottja ennek a dolognak, az nagyon érzékeny az ilyesmire. Az asztali labdarúgás nem vicc. Komoly szórakozás, amin a legtöbben csak addig mosolyognak, amíg meg nem ismerik.

1 ELSŐ RÉSZ, AMELYBEN ÉDER CSABA A FEJÉT RÁZZA

— Danamit — mondja Éder Csaba, a Ferencvárosi Lakóhelyi Sportklub asztali labdarúgóinak mindenese.

— Dinamit? — kérdezem rémülten, azután eszembe jut az intelem: csak semmi tréfa.

— Nem dinamit, hanem danamit. Ebből a tartós és könnyű műanyagból készül manapság a gombfocicsapat. Egy igazán profi együttes egy ezrest is megér. De még egy kevésbé jó gárda is 300—350 forintért szerezhető be. Az asztal megintcsak nem lehet akármilyen. Szabályos versenyasztalt csak egyetlen maszek készít. Sőt, ma már nem is igen hívják gombfocinak a játékot, mert ezek a belül üres kis danamitkörök már nem is emlékeztetnek a gombokra. A régi szép időkben még minden versenyző maga járta a várost a hatalmas kabátgombokért, aztán otthon csiszolta, formálta azokat!... Aztán jöttek a fürge kis danamitok, ráadásul eltűntek a RÖLTEX-ből a labdának használt inggombok. 1964 óta szabálykönyve is van a játéknak. Emlékszem a régi mérkőzésekre, amikor a nemrég elhúnyt humorista, Soós András azzal fenyegette meg vesztes csapatát, hogy a rossz játékért felvarrja őket a télikabátjára, és beteszi a naftalinszagú szekrénybe...

— Na és milyenek a mai szabályok? — kockáztatom meg óvatosan.

Éder Csaba a fejét rázza:

— A mai szabályok? Évek óta kész az új szabálykönyv, amelyre pillanatnyilag nincs még kiadó, de a legfontosabb, és legalapvetőbb szabályok százötven oldalt tesznek ki. A pálya mérete 180×125 cm-es, a játékidő kétszer 13 perc, és hatalmas szerepe van a taktikának minden megmozdulásban. Ennél bővebbet néhány sorban lehetetlen elmondani!...

2 MASODIK RÉSZ, AMELYBEN EGY TANÁR KAMFORRÁ VÁLIK

Érdekes világ a gombfocistáké. Mondhatnánk bogaras emberek, de mániájuk szelíd és kedves. Életüket egy végtelen mesefolyam tölti ki, ahol a kis danamitsztárok hatalmas fociderbik főszereplői, országos bajnokságuk (mert ilyen is van!) idegőrlő küzdelemsorozat, szívdobogtató győzelmeket aratnak az 1968-as UEFA Kupa-győztes Newcastle-i legények, és Puskás Öcsi örökifjan számolatlanul ontja a gólokat ma is. Mert danamit ide vagy oda, azért a legtöbb játékos oldalán ott a név, a legtöbb csapat oldalán ott van az egyesület színe.

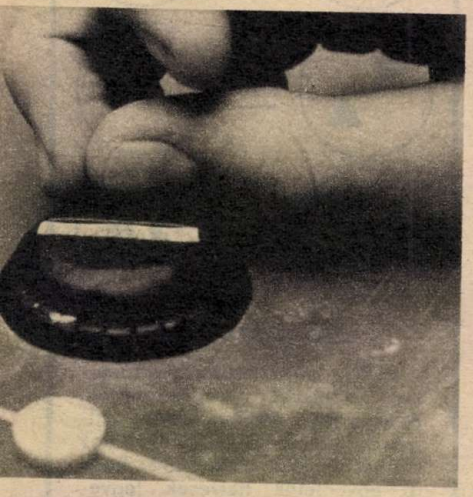

S, hogy hányan játszanak rendszeresen? Több százan! Köztük alsó tagozatos iskolások, fizikai munkások, számítógépes szakemberek, színészek... Lőte Attila, Garics János, Soós András rendszeresen részt vett a bajnokságban, Kopeczky Lajos ma is aktív játékos, sőt a hírek szerint Vitray Tamás sem idegenkedik egy kis gombfocitól! Különben van, aki szégyelli. Egy alkalommal például az egyik gimnáziumi tanár szabályosan kereket oldott a csapatmérkőzésről, amikor az ellenfél játékosai között felfedezte egyik tanítványát. Később imígyen szabadkozott: „Hirtelen arra gondoltam, hogy mi lesz, ha ez a fiú majd a meccs hevében rám kiált: Nem lát, vén hülye? Szöglet volt!..."

3 HARMADIK RÉSZ, AMELYBEN ELLOPNAK EGY CSAPATOT

Tanácstalanul állunk az Úttörőstadion öltözőfolyosóján. Eltűnt egy csapat!

— Elég sokat lopnak az erre tévedők — állapítja meg Rostás Péter egykedvűen. Persze könnyű neki: ő minden játék alkalmával egy kötényt köt maga elé, abban tartja a játékosokat, meg a nyomólap készletet, a SNECÁKAT. Tőle nem lopnak. Türelmetlenül várja már a kezdést, de ellenfele, Tétényi Csaba most éppen egy csapatképhez állítja össze a csapatát.

— Négy éve gyűjtöm ezeket a gombokat, amelyekből majd összeáll a 68-as Newcastle. Ők a kedvenceim — mondja, miközben összeáll a csapat, természetesen gomb-szakvezetőstül...

Tétényi Csaba és Rostás Peti egyébként egymás szavába vágva mesélnek nagy szerelmükről, a gombfocizásról.

— Sokan dedós dolognak tartják — mondja Péter —, de minket ez nem érdekel. Állítom, hogy aki kipróbálja, annak más a véleménye.

— Csináltunk egy újságot is „Botrányhajhászók" címmel, ez csak a gombfociról szól — teszi hozzá Csaba. — Igaz, nem sokan olvasták, de hát ez nem érdekes...

— És nehogy azt higgye valaki — folytatja Péter —, hogy ez egyszerű játék! — Ugyanis végig nagyon kell figyelni, taktikázni, és egy meccs ugyan csak 26 percig tart, de egy-egy verseny alkalmával 14-et is lejátszunk!

Búcsúzáskor még a fülembe csengenek Tétényi Csaba utolsó szavai:

— Tudod, azért marha jó, hogy végre valakinek beszélhettünk erről!...

Aztán megszűnt számukra a világ. A szemek az asztalokra meredtek, és a kis danamit világsztárok halk csusszanásokkal megkezdték öldöklő küzdelmüket a hintőporral felszórt pályán.

— tézé —

Fotó: Szalay

Fejjáték

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SINKOVICS FERENC

Rejtvényeink megfejtését postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A levelezőlapra írd rá: FEJJÁTÉK.

Beküldési határidő: november 12.

„Építs" hajót!

Ez a cirkáló is szerepet játszott hetven esztendővel ezelőtt a nagy októberi szocialista forradalom eseményeiben. Az Auróra tüzérsége adta le azt a lövést, melyre, akárcsak valamilyen kürtszóra, megindult Pétervárott a roham a Téli Palota ellen. Feladatod az, hogy rajzold be helyesen az Auróra képről a hiányzó felépítményét!

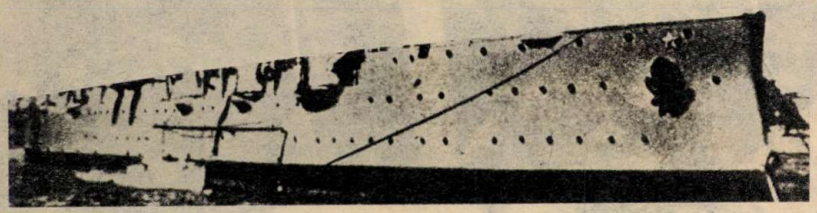

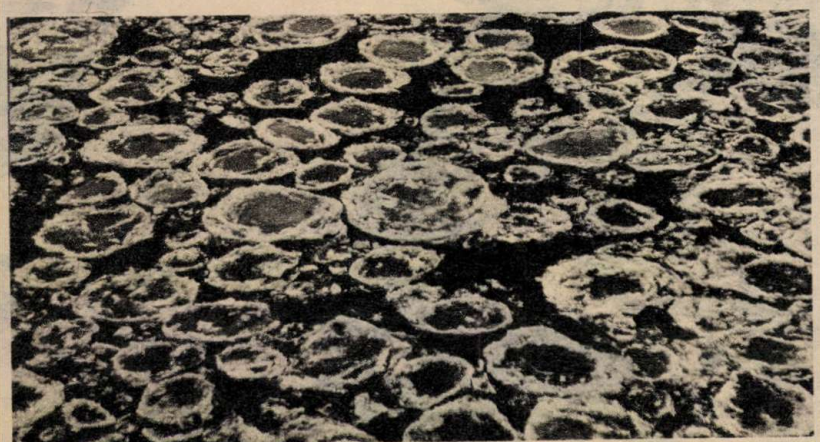

1, X, 2

Találd ki, mit ábrázol a fotó! 1. Zsírszövet bonyolult szerkezete, mikroszkopikus felvételen. X. Jégtáblák a Dunán. 2. Részlet egy modern festményből.

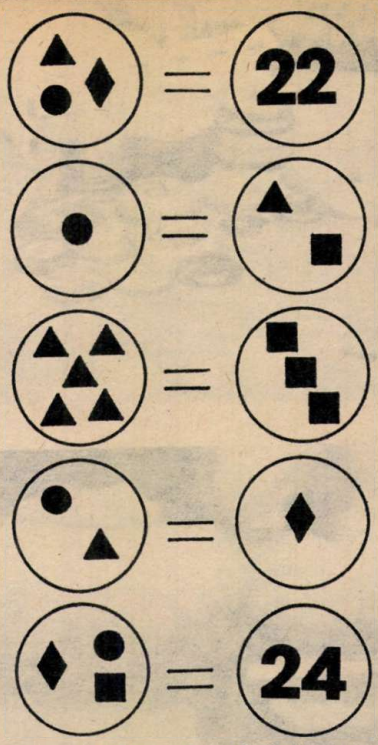

Elő a logikát!

Ebben a példában a számokat jelekkel helyettesítettük. Azonos jelek mindig azonos számokat jelentenek. A jeleket úgy kell számokká alakítanod, hogy az egyenletek helyesek legyenek. Kérdésünk az, hogy az egyes jelek milyen számoknak felelnek meg?

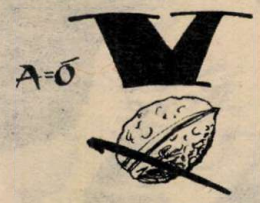

Csak egy szóra vagyunk kíváncsiak. Arra a szóra, amit képrejtvényünkben bújtattunk el!

Nyertesek

A 87/24. számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Janitsáry Anna, Budapest; Babcsán Szilvia, Balassagyarmat; Barcsik Csilla, Semjén; Baranyai Mónika, Recsk; Bikás Krisztina, Kispalád; Boros Katalin, Tárnok; Földvári János, Dévaványa; Garzsás Tamás, Hajdúböszörmény; Gálik Krisztina, Inárcs; Gál Zsuzsanna, Ostoros; Gecse Anita, Sárvár; Kertész Zsuzsanna, Mosonmagyaróvár; Major Csaba, Nyíregyháza; Szabó Krisztina, Sóly; Sztrányóczki Imre, Bátya; Polhammer Péter, Kéttornyúlak; Patai Anett, Pálmonostora; Rosta Anikó, Kapuvár; Viasz Szilárd, Vác; Varga Mária, Kapuvár.

AZ ÖRÖKZÖLD FENYŐ

Fenyő Miklós fönt van a csúcson. Újra. Élvezi a népszerűséget, boldogan vállal dedikálást, ankétot, csakhogy találkozhasson a közönségével. S miközben zenészek tucatjai szoronganak a holnaptól, szinte rettegve gondolnak a pillanatra, amikor „ejti" őket a sztárjait oly gyakran cserélgető közönség, addig Fenyő inkább a „sikermérgezéstől" tart.

— A siker szörnyű ellenség. Megmételyez, összekavar, lerészegít, lustává, önelégültté tesz. Megváltozol, miközben azt hiszed, hogy a világ változott meg körülötted; régi barátaiddal támadnak konfliktusaid, mert úgy érzed, te mindent megengedhetsz magadnak, elvégre te sikeres ember vagy.

— Tapasztalatból beszélsz?

— Félig-meddig. Az önelégültség, az önhittség olyan alattomosan tápászkodik fel az emberben, hogy észre sem veszi. Csakhogy, ha én magam nem is tudtam józan maradni, engem mindig kijózanítottak a barátaim meg a családom.

— Úgy hírlik, elég nehéz veled dolgozni.

— Akaratos és önfejű ember vagyok, ezen már nem tudok változtatni. De legyen a mentségem az, hogy enélkül az akaratosság nélkül ma nem tartanék ott, ahol tartok. Másfelől pedig, ha találok magamnak egy ideális szerzőpárt, egy alkotótársat, azzal nagyon jól ki tudok jönni. Ilyen volt korábban Novai Gábor, s ilyen most Bodnár Attila. Egyébként Attila is eléggé önfejű ember, még szerencse, hogy azonosak a céljaink. Egy párra mindig szükségem van, nézd meg, minden nagyobb zenekar lelke-motorja egy összeszokott páros. Ezzel persze most nem akarom a többiek teljesítményét lebecsülni.

— Azért gyanús nekem ez a nagy akaratodról festett kép. Soha egy megingás, egy térdrerogyás?!

— A két ős-Hungária-lemez után kilenc évig nem jelentettünk meg egyetlen LP-t sem. Pedig egyszer összehoztunk egy nagyon jó anyagot; Beatles-számokat játszottunk volna korongra. Már minden készen volt, szalagra vettük a zenét, amikor azt mondta egy felelős beosztású ember, hogy: nem! Összeomlottam. Persze továbbra is koncerteztünk, külföldre jártunk, s én megpróbáltam úgy tenni, mintha semmi sem történt volna, de belül rettenetesen üresnek és csalódottnak éreztem magam. Még az is eszembe jutott, hogy hátat fordítok az egésznek.

— Mihez kezdtél volna?

— Kölyökkoromban nem voltak olyan terveim, mint a többi srácnak. Arról álmodoztam, hogy én valami nagy dolgot fogok csinálni, de hogy mit, arról fogalmam sem volt. Amikor aztán elkezdtem focizni a Ganz-MÁVAG úttörőcsapatában, fölsejlett előttem egy cél, a címeres mez. Később pedig jött az újságírás meg a zene.

— És maradt a muzsika . . .

— Ez nem ilyen egyszerű! Sohasem tudtam a focitól és az újságírástól elszakadni. Letettem a játékvezetői vizsgát, s néhány ifimeccsen fújtam is a sípot. Meg aztán írogattam is, a csepeli újság külső munkatársa voltam. Főleg sporttal kapcsolatos cikkeket közölt tőlem a lap. Szóval akkor, a Beatles-lemez után megfordult a fejemben, hogy elmegyek újságírónak vagy sportriporternek.

— Sokszor fölvetődött már veled kapcsolatosan, hogy mindig valami már meglévő, már kitalált dolgot csinálsz. Példa lehet erre a Beatles-lemez kísérlete, a Hungária rock and roll korszaka, a break és most a Modern Hungária, melynek zenéje a kritikák szerint erősen hasonlít a Modern Talking muzsikájára. Mondják persze azt is, hogy amit csinálsz, azt abszolút tökéletesen, és mindezek mellett sok egyéni ötlettel fűszerezve. Nálad hamis hangot, rossz hangszerelést aligha talál az ember, arról nem is beszélve, hogy sohasem látták még, hogy csak úgy, unottan, laposan „lekentél" volna egy koncertet . . .

— Szerintem a „Beatlesre" igény lett volna, nálunk is élt egyfajta nosztalgia az emberekben a feloszlott nagy liverpooli négyes iránt. A Hungária a rock and rollt úgy kezelte, mint valami zenei közkincset, amelyből bárki meríthet. Azzal a zenével az ötvenes évek végét, a hatvanas évek elejét idéztük vissza, könnyű, felhőtlen szórakozást nyújtottunk, ez volt a célunk, a gyerekek jól érezték magukat. A break egyfajta gyorstudósítás volt arról, hogy mi történik éppen a zene világában, magam sem gondoltam, hogy ekkora sikere lesz itthon. Menj el egy klubba, menj le egy aluljáróba, de egy csomó srác „brékel" kint a tereken is. Talán nem nagyképűség, ha azt mondom, szárnyakat adtam nekik, hogy repülni tudjanak. A Modern Talkingról pedig már elmondtam, a hatása olyan erős, hogy képtelen kivonni magát alóla az ember. A zene nem ugyanaz, csak a szellem, melyben a mi muzsikánk is fogant.

— Hova vezeted ezt a népes tábort, hova vezeted a Modern Hungária rajongóit?

— Szeretnénk, ha egy nyugodt sziget lenne a zenénk. Egy nyugodt és vidám sziget ebben a vad világban. A Csók×csók is e gondolat jegyében született, s csináljunk bármit is a jövőben, a hitvallásunkon semmiképpen sem akarunk változtatni.

S. F.

HUNGÁRIA TOTÓ

1. Melyik KI-MIT-TUD?-on lett első a Hungária együttes?
a) 1968-ban
b) 1970-ben
c) 1983-ban

2. Mi volt Fenyő Miklós breaklemezének címe?
a) Hungária break
b) Jön a break!
c) Break-villám

3. Melyik esztendőben alakult a MODERN HUNGÁRIA?
a) 1984
b) 1985
c) 1986

Pajtás

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

87.1050

Athenaeum Nyomda Budapest
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

Főszerkesztő: HORVÁTH MIHÁLY

× × ×

Főszerkesztő-helyettes: DR. MAJOR ÁRVÁCSKA

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

ZUP ÉS ZIP

ZUP
Gyere, kirándulni megyünk...
M.csoda fejlett megoldás!
Itt körülnézünk!
JUJ!
Ne vigyorogj! Ez fájt!
?
ZILT
ZUP
KÉSŐBB...
Hová lett a hallgatóságom?
Ott sokan tolonganak. Nézzük csak...
PÉNZT IDE!
VÉGE

Fáklya

87/30
XLII. ÉVF. • 1987. NOVEMBER 12. • ÁRA: 4,50 Ft

mint...

L, mint... Lap. Még csak nem is képeslap, hanem egy egészen hétköznapi papírdarab. Egyetlen oldal egy füzetből. Vagy méginkább: egy árva fehér papír.

Nagy költők, s az írással nem művész-, mesterszinten foglalkozó egészen kicsike újságírók a megmondhatói, mekkora varázsa is van annak az egy szál oldalnak az orrod előtt. Látszólag csak egy papírdarab, de ráírsz egyetlen szót, egy egészen kicsike szócskát, és lapod megszínesedik.

Tisztelt — mondja az írás, és papírod szürkére vált. Olyanra, amilyen maga a szó: távolságtartó, semleges. Ide figyeljen!, ágaskodnak fölfelé a szavak, és én sárgának képzelem e lapot. Szeretett, folytatja a kéz, s a lap színe most piros. Kedves, simulnak ki a betűk szálkái, s a lap színe újra vált. Kedvesem, szépülnek meg a betűk, és összezavarodnak a színek. Igaz is, milyen színe van a szerelemnek?

L, mint... Lap. Egyetlen fehér kis lapocska, ugye, hány titok tudója lehet?!

Csakhogy abban a pillanatban, amikor papírunk megszínesedik, nem beszélhetünk árva lapról tovább. Amikor papírra kerülnek a szavak, megszületik a gondolat. A vers vagy egy regény első mondata. Vagy az a leghétköznapibb, legősibb, modern világunkban irodalomszámba sem vett írás, amit úgy hívunk...

L. mint... Levél. Amikor az ember már megtanulta a szót, s meg tudta formálni írásbeli jelét, a betűt, a levél volt az emberi érintkezés legtermészetesebb formája. Világok sorsa dőlt el királyi levélváltásban, embereké egy-egy pecsétes aláírásban, szerelmeké titkosan írt üzenetekben. Vagy semmi efféle, sorsokat érintő dolog nem történt, írodtak csupán egymás alá a sorok, hírvivőjéül letűnt koroknak. Ki született, ki halt meg, milyen időt rendelt őseink feje fölé az Úr? Ha belelapozunk elődeink leveleibe, legyen bár híres ember híres levele, avagy egészen közönséges köznapi írás, tudósítást kapunk a korról.

Ám, ha az eljövendő század akar felőlünk megtudni valamit, leveleink néki miről árulkodnak vajon?

Legelsőbb (l, mint...) arról, hogy a huszadik századvég embere — elfelejtett levelet írni. Nem volt ideje, menti majd föl a jövő század képviselője mai magunkat. S csupán néhány akadékos tudós gondol majd arra: ez a rohanó, önmagával törődő lény nem is kívánta másokkal megosztani gondolatait. Nemhogy az utókorra nem gondolt — mondaná az a bizonyos akadékoskodó tudós —, kortársaival sem törődött. Mi több, barátai is alig lehettek. Mert ha lettek volna, állítaná múltba, vagyis a mába látó tudósunk, akkor bizonyára nem hagyta volna, hogy lassan elmaradjanak a szavak a lapokról.

Szerencsénkre ez a tudós még meg sem született. Századunk történetét még mi írjuk, leveleinkben is. Mi, akik hiszünk az üres lap varázsában, s a leírt szavak erejében, hisszük, hogy l, mint... lap és l, mint... levél között azért megjelenik valami más is.

L, mint... Lélek.

TOLLAK

Toll. Lehet egyszerű árucikk, vagy miként manapság: reklámhordozó. A szép mívű toll méltó ajándék. De lehet a toll emberi hangú üzenetek hordozója is.

„Százszor feldobhatsz, én visszaszállok, százszor is, végül is" — írta Ady Endre a Föl-földobott kő című versében. Talán éppen azzal a tollal, amely jobb oldali, felső képünkön látható.

Jobbra lent a „toronyőr", Bálint György író-publicista tolla. „Aki arra született, hogy lásson, aki arra rendeltetett, hogy nézzen, akit esküje kötött őrhelyéhez, az nem panaszkodhat."

„Mert nekem az írás, / Mint másnak a sírás" — Szép Ernő vallott így Tinta című versében. Tollát bal alsó képünk ábrázolja.

S még egy ereklye: a zeneszerző Liszt Ferencé. A magyarnak született, ám németül beszélő, s élete nagy részét idegenben leélő zeneszerző a forradalom hallatán tett hitvallást magyarsága mellett.

(A képek elkészítéséhez a Petőfi Irodalmi Múzeum, a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és az Iparművészeti Múzeum munkatársai adtak segítséget. Köszönjük.)

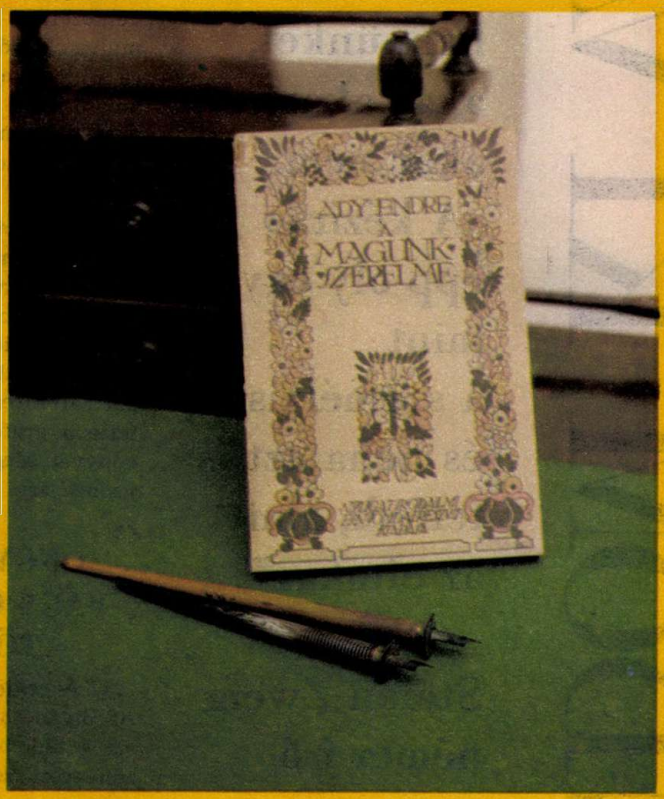

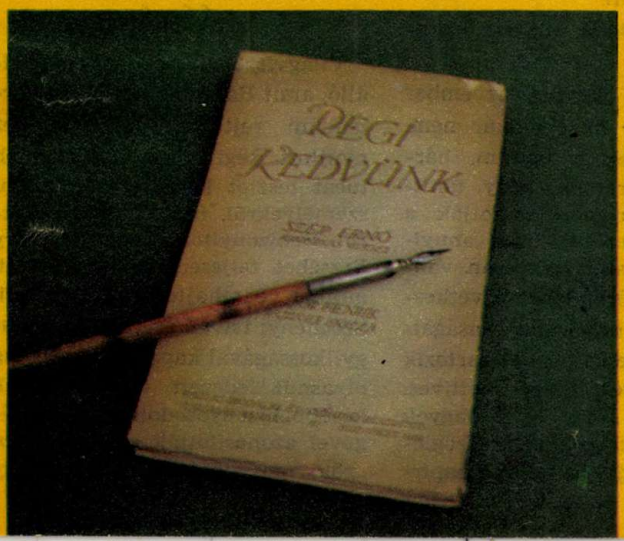

...MEGMONDOM, KI VAGY...

Írásunk elárul bennünket, akár akarjuk, akár nem. „A kézírás épp oly egyedi, mint a személyiség, és néha azt is felfedi, amit az eltakar" – írta Stefan Zweig, német író

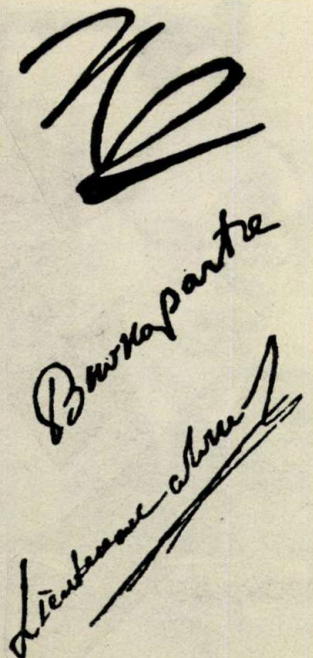

Suttyó legény koromban a nagynénémhez — ahol éppen vendégeskedtem — beállított egy ember, aki grafológusként mutatkozott be. Arra kért engem is, hogy firkantsak papírra valamit, s fizetség ellenében a betűkből kiolvassa sorsom alakulását. Írásomra pillantva azt mondta: „nagy változás előtt áll az életem". S mert jövendölése gyorsan bekövetkezett — hiszen néhány hónap múlva Mezőhegyesről Budapestre költöztem, az újság, amelynek amatőrként írogattam, hivatásos munkatársának alkalmazott —, egyre kíváncsibb lettem az íráselemzőkre.

Egy hirdetés nyomán, amelyik azt ígérte, hogy néhány sor ellenében megtudhatom, ki vagyok, Nemesapátiba mentem. Találkoztam a hirdetés feladójával Csütörtök Csabával, aki csak később, akkor vált híressé, amikor megjelentette a grafológiai elemzés kézikönyvét. Megtudva, hogy amolyan jóslatfélére várok, dühbe gurult.

ÖNGYILKOSSÁG VAGY GYILKOSSÁG TÖRTÉNT?

— A grafológia nem kuruzslás. Az olyan jövőbelátók járatják le ezt a tudományt, mint az a mezőhegyesi szélhámos.

— Csakhogy a változás valóban bekövetkezett az életemben — erősködtem.

— Ez jóslat nélkül is megtörtént volna. A jövendölők mindig arról beszélnek, amit szívesen hallanak tőlük az emberek. És azt kire nem lehet elmondani, hogy változás előtt áll az élete? Különösen, ha fiatal!

— De hát akkor mit tud a grafológia?

— Az írás elárulja az ember jellemét, akár akarja akár nem. A pedagógusok a tanúim, bármennyire szeretnék, hogy tanítványaik egyformán rajzolják a betűket, a gyerekek írása annyiféleképpen alakul, ahányan vannak. Már abból is lehet következtetni az illető belső tulajdonságaira, hogy milyen típushoz tartozik az írása: hegyes, füzéres, boltíves, vagy fonalas. Hogy betűi nagyok vagy kicsik, dőltek vagy szögletesek, rányomja-e a tollat a papírra vagy sem, sebesen vagy lassan ír. Az erős nyomás például erős akaratnak felel meg, a gyenge ellentétes tulajdonságra, érzékenységre, finomságra vall.

Csütörtök Csaba említést tett az egyik legnagyobb élő magyar grafológusnőről, Rákosné Ács Klárról, aki már 14 évesen azzal ejtette ámulatba környezetét, hogy a kezébe került levelek alapján pontos jellemzést adott írójukról. S miután sok-sok ezer beteg írását elemezte, a betegségeket is képes volt megállapítani. Az egyik siófoki vikend alkalmával, egy társaságban, amelynek résztvevője volt a neves író, Karinthy Frigyes is, azzal szórakoztak, hogy mindenki felírt egy mondatot egy cédulára és név nélkül átadta a grafológusnőnek. Az ő jellemzése alapján aztán ki kellett találni, hogy ezt vagy azt a sort ki írta. Az egyik cédulára pillantva önkéntelenül felkiáltott: „Hiszen ez egy zseni! De a fejében van valami." „Persze, hogy van: agyvelő" — próbált tréfálkozni Karinthy, leleplezve, hogy az ő írásáról van szó. Akkor már kettőslátással bajlódott, fejében a daganat veszedelmesen terjedt.

Az írás azt a hangulatot, lelkiállapotot fejezi ki, amikor megfogalmazódott. Ezért jelentős segítséget nyújthat bűnügyek felderítésében is. Az egyik alkalommal azt kellett elemzéssel kideríteni, hogy aki megírta a búcsúlevelet, öngyilkos lett vagy gyilkosság áldozata. Az írásszakértő olyan mozzanatokat fedezett fel a betűk között, ami kizárta az öngyilkosság tényét.

ÉLETREGÉNY AZ ALÁÍRÁSBAN

Világviszonylatban is egyedülálló, amit Rákosné Ács Klára történelmi rejtélyek felderítéséhez nyújtott. Régi írások alapján több tucat tesztet készített történelmi személyekről, írókról, művészekről. Bebizonyította, hogy Báthory Erzsébet teljesen tudatánál volt, amikor végrehajtotta véres tetteit. Széchenyi István és Teleki Pál öngyilkosságával kapcsolatban pedig olyasmit fedezett fel, ami csak később bizonyosodott be. Segítségével azonosították az ismeretlen „zöld dossziét". Kiderült, hogy

nem gyerekírás, ahogy addig feltételezték, hanem a húsz esztendős Csokonaié.

Az aláírás is jellemez. Abból, ahogy Napóleon különféle időszakokban leírta a nevét, össze lehet állítani szinte egész életregényét. Fiatalkori aláírása kíméletlen akaraterőről árulkodik. Császár korában már csupán egy nagy N betűt kanyarított a kiadott parancsok, rendeletek alá, és az N betű sok helyet foglal el. A császár egyeduralkodóként akkor már nem tűrt maga mellett senkit. Amikor azonban végleg letűnőben volt a csillaga, töppedtté, szokatlanul kicsinnyé vált nevének kezdőbetűje. Mázolmánynak tűnt, egy olyan ember lelkivilágát tükrözte, aki saját maga előtt is titkolni akarja élete kudarcát...

Karinthy Frigyes magánszorgalomból harminc kötetnyi könyvet kivonatolt. Grafológiai gyűjteményéből néhány gondolatot most átnyújtok nektek: „Széles, fölfelé tartó betűk... adakozó, bőkezű, nagyravágyó természet; apró, összevont, lefelé tartó írás... zsugoriságra, kicsinyességre hajlamos; reszkető, egyenetlen, bizonytalan vonások... akaratgyenge, habozó lélek, kedélyhullámzás; kacskaringós szóbefejezések... cifrálkodási hajlam; pacnik, szétmázolt betűk rendetlenségre utalnak; hegyes betűk, aki írta csipkelődő, élesnyelvű..." A minilexikont a magad és társaid jellemzésére akár játékként is felhasználhatod.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

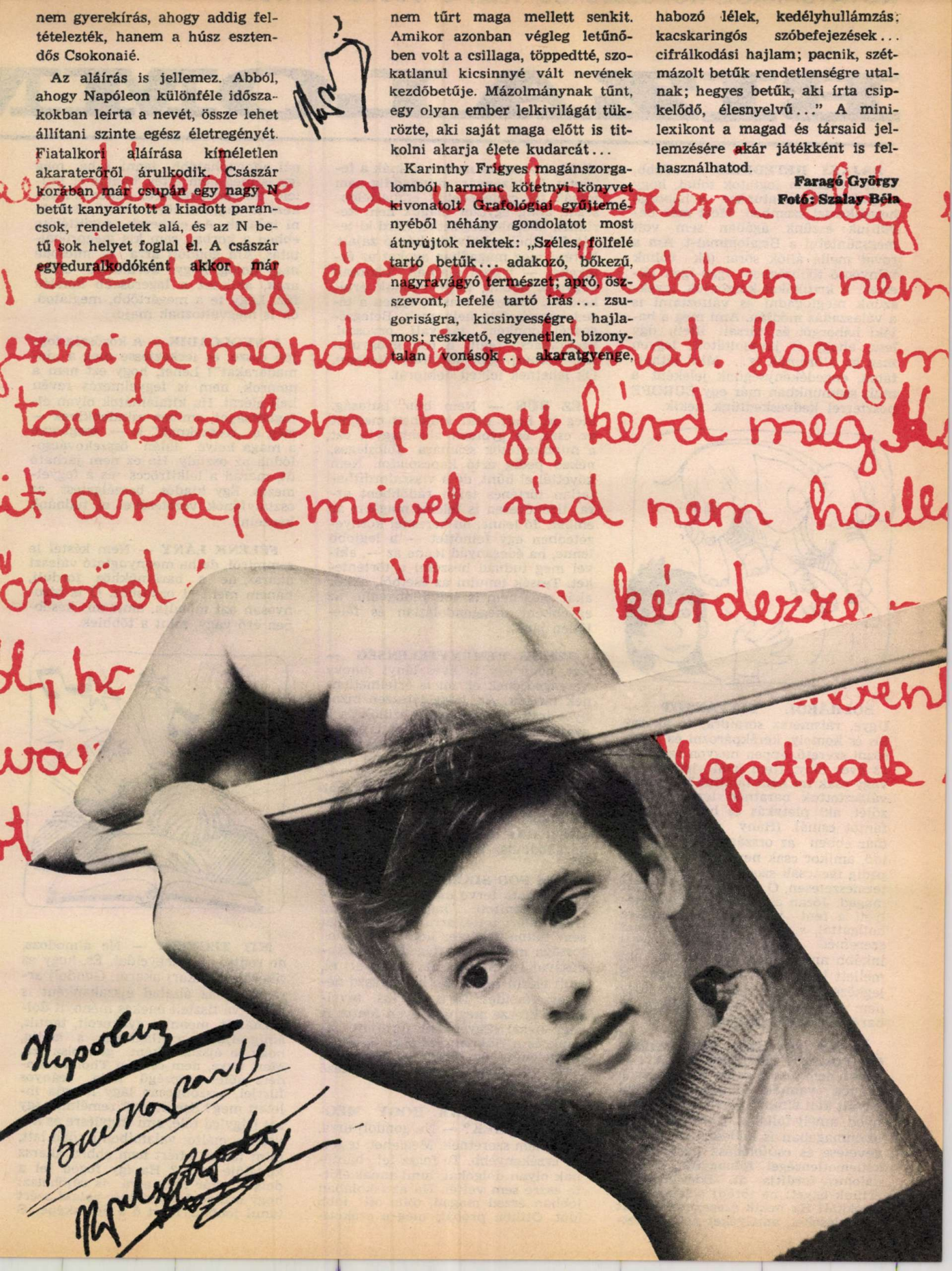

BIZALOMM

BAJÁKI HETEDIKES — Több, mint kétszázan fogtatok tollat, hogy megvédjétek rovatunkat a háborgó hetedikessel szemben. Most már bevalljuk: eszünk ágában sem volt megszüntetni a Bizalommal-t. Ám a rovat mellé állók sorai (ők voltak túlnyomó többségben) igen-igen jólestek. A kritikákat köszönjük, igyekszünk megfogadni és változtatni is a válaszadás módján. Ami meg a bajáki háborgót és társait illeti, úgy lesz, ahogy ti javasoltátok; legyen meg az ő örömük is... Mint láthattátok, engedékenységünk jeleként a múlt számunkban már egy EUROPE poszterrel kedveskedtünk nekik.

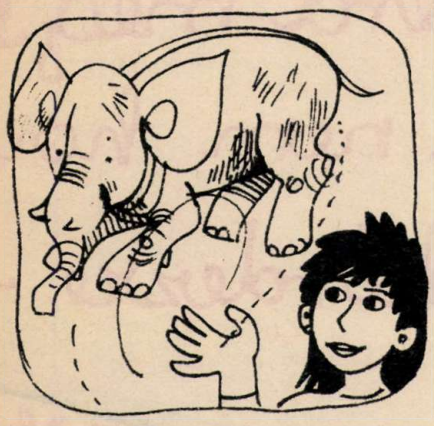

BOLHÁBÓL ELEFÁNTOT — Ugye, ráismersz soraidra, te akaratos és komoly, kerékpározni és tollasozni szerető, éppen nagyon szomorú 13 éves lány. Nem írtál jeligét — vagy csak mi nem találtuk? —, ezért választottuk barátnőd fenti jellemzőjét, aki pletykás és bolhából elefántot csinál. (Hány elefánt lehet már ebben az országban?...) Volt idő, amikor csak nevettél, írod. Most pedig igencsak szomorú vagy. Az ok, természetesen, Ő. Vagyis hát saját magad. Józan eszed (és a szíved) helyett a fent jellemzett barátnőkre hallgattál, s úgy tettél, mintha nem szeretnéd... Nos, késő a bánat. Örülj inkább annak, hogy volt valaki, aki mellett boldognak érezted magad. S legközelebb arra légy bátor, hogy nem támaszkodsz feltétel nélkül a barátnők bugyutaságára.

MIÉRT NEVETSZ KI?! MIÉRT CSÚFOLSZ?! TEHETEK RÓLA?! — Senki nem tehet saját betegségéről. Sajnos vannak dolgok, amikkel együtt kell élnünk. Ilyen a te vashiányod, amely foltokat okoz testeden, és ez önmagában is kellemetlen. Mások nevetése és csúfolódása pedig ezt a kellemetlenséget fölnagyítja, és fájdalomra fordítja át. Édesanyáddal értünk egyet: ne törődj a téged csúfolókkal! Ha nekik szegeznéd azokat a kérdéseket, amelyeket nekünk tettél fel, bizonyára nem is tudnák a feleletet. És bizonyára mindaddig nem fogják fel cselekedetük embertelenségét, amíg egyszer maguk nem kerülnek hasonló helyzetbe. Zárd ki tehát füledből a külvilág bántó zajait. Keresd meg magadban azokat az értékeket — írásod alapján biztosak vagyunk abban, hogy vannak értékeid —, amelyek mások, éppen a téged bántók fölé helyeznek. Betegségedről időnként tárgyalj orvossal. Szaktanácsa segíti a test gyógyulását. Próbálj igaz barátokat keresni. Ők lehetnek lelked doktorai.

EZ BŰN — Nem bűn, butaság. Még jó, hogy neki idejében megjött az esze, és gyorsan abbahagyta ezt a mindkettőtök számára fölösleges, néked pedig ártó kapcsolatot. Nem követtél el bűnt, de a visszafordíthatatlan történés talán rádöbbent arra: tizenévesen is felelős magáért az ember. Jó lenne, ha keresnél környezetedben egy felnőttet — a legjobb lenne, ha édesanyád lenne az —, akivel meg tudnád beszélni a történteket. Tessék tanulni az esetből, akkor akár még nem is volt hiábavaló az egyébként meggondolatlan és felelőtlen játék.

TELJES REMÉNYTELENSÉG — Azt, hogy egy 13 éves lányt sehova ne engedjenek el, mi is értelmetlennek tartjuk. Az, hogy létezzen bizonyos íratlan szerződés a szülők és a gyerekek között, szerintünk is szükséges. Próbálj egyezkedni édesanyáddal. Ismertesd meg barátaiddal, osztálytársaiddal, s ha látja, kik ők, talán engedékenyebb lesz. Ne diszkóval kezdd, hanem valami iskolai elfoglaltsággal. S ha egyszer-kétszer bebizonyítottad megbízhatóságodat, előhozakodhatsz komolyabb kéréssel is.

NEM FOG SIKERÜLNI! — Sajnos a lány buta terve máris sikerült: elbizonytalanított kapcsolatokban. Hogy miért tette, arra talán ő maga sem tudna feleletet adni. Fondorlatossága méltán sért téged, ravaszkodásával éppen nem azt a célt éri el, amit elérni remél. Ne bizonygasd neki érzelmeidet. Tarts egy kis távolságot. Érezze meg ő, milyen fontos is vagy neki! (Egyébként fordított lapunk és a fiúknak szóló külön oldal megjelenése óta örömmel látjuk az „erősebb nem" nagyobb levelező kedvét.)

MIT CSINÁLJAK, HOGY MEGSZERESSENEK? — Ne gondolj arra, hogy nem szeretnek. Meglehet, te lettél érzékenyebb. Te fogsz fel bántónak olyan dolgokat, amit annak előtte észre sem vettél. Ha az iskolában jobban érzed magad, tölts ott több időt. Otthon próbálj meg a szokottnál elfogadhatóbb lenni, s ha még így is meg nem értés, bántás ér szüleid, testvéred részéről, akkor is igyekezz te nagyobb türelemmel viseltetni irántuk. Az emberek együttélése ebben a korban sem kis megpróbáltatás. Ám gondolj arra is, micsoda nagy dolog, hogy körülötted élnek azok, akikhez a legerősebb kötelék fűz. Légy te a megértőbb, meglátod, ők is megváltoznak majd.

A NYOLCADIK — A közösség fogjon össze, és leckéztesse meg a „jómadarakat"! Lehet, hogy ezt nem a tanárok, nem is fegyelmezés révén kell elérni. Ha kitalálnátok olyan elfoglaltságot, amiben mindenkinek — még a „rosszaknak" is — meglenne a maga helye, talán összekovácsolódna az osztály. Ha ez nem járható út, marad a lelkifröccs és a fegyelmezés. Egy kiadós beszélgetést az osztályfőnök vezetésével el tudnánk képzelni.

FÉLÉNK LÁNY — Nem késtél le semmiről, de ha megnyugtató választ akarsz, ne a barátnőkhöz fordulj, hanem menj el orvoshoz. Ő is bizonyosan azt mondja, amit mi: később érő vagy, mint a többiek.

MIT TEGYEK? — Ne álmodozz, ne rontsd le a jegyeidet. És, hogy ez sikerüljön: akarj akarni. Gondolj arra, hogy az általad éjszakánként is rajongva tisztelt énekes mennyit dolgozhatott, mennyit gyakorolt, tanult, amíg eljutott a világhírig, s addig, hogy te éjszakánként gondolsz rá. Mert ugye, nem csupán Thomas Anders nőies szépségű bája, leányos fürtjei, asszonyosan lágy hangja ihletett meg? Szeretnénk remélni, hogy azt irigyled tőle, ami irigylésre és követésre méltó: valamiben ő több lett, mint társai. Miért nem ebben akarsz követője lenni? Ha így fogod fel a dolgot, akár még arra is rájöhetsz: hogy örülne ő, ha tudná: valaki azért tanul jobban, mert ő a példaképe. S

A Bizalom vonalának száma: 321-062.

IAL

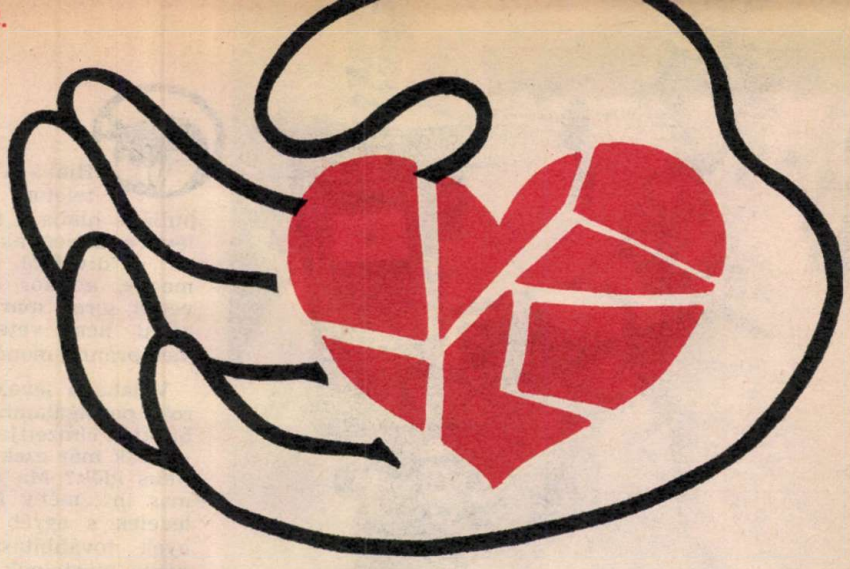

emellett még nyugodtan álmodozhatnál is.

ENGEM NEM SZERET SENKI — Lehet, hogy így van, lehet, hogy csak így érzed. Ha otthon nehezen viselhető el a környezet, találj magadnak barátokat, akik között jól érzed magad. Válassz olyan iskolai elfoglaltságot, ami leköt. Az otthoni teendőket továbbra is lásd el, nem másokért, a magad becsülete miatt. Kerüld ki az összeütközés lehetőségét, s engedd el a füled mellett anyád alaptalan, rágalmazó megjegyzéseit. Tudjuk, ez nem kevés erőfeszítést igényel, de az a végzetes tett, amire gondoltál, nem megoldás.

TAPASZTALATSZERZÉS — A semmi és a minden között azért akad még néhány fogalom, ugye? Mi sohasem azt tanácsoltuk, hogy ne mondj el semmit a barátnőknek. Sőt! Mindig is beszélgetésre biztattunk benneteket. Hiszen a kapcsolattartás (a kommunikáció) nagyon fontos a ti korotokban. Ám valljuk, hogy nem kell mindent a másik orrára kötni. Ha tudnád, hány olyan levélíró akad, aki csalódásról, sikertelenségről panaszkodik a barátnők „jóakarata" miatt. Igenis, vannak olyan dolgok, amelyek nem tartoznak senkire sem. Vagy legföljebb két emberre. Az a másik azonban már nem a barátnő.

ÓRAREND — Kenőcsöt nem küldünk, panaszoddal fordulj orvoshoz. Fogyókúrához már több, jól használható könyv is megjelent. Sétálj el a könyvtárba, és keress egyet. (Ha nem találnál, írd meg címedet, s küldünk receptet.)

JÚNIUS — 1. Szerelmesnek lenni mindenkinek és minden korban „érdemes". Ilyen korban is lehet igazi szerelem. 2. Szüleid azért mondják, mert nekik is ezt mondták annak idején. És ők épp így nem fogadtak szót az ő szüleiknek. 3. A 14 éves lány korosztályhoz az a fiú korosztály illik, amelyik éppen tetszik neki.

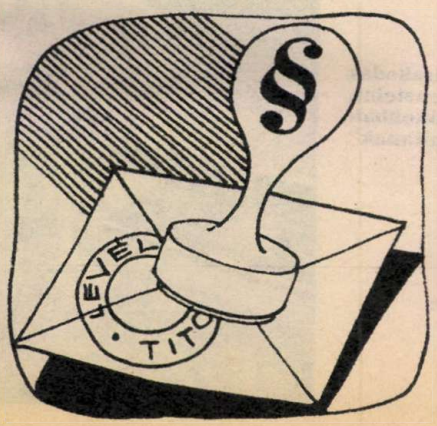

LEVÉLTITOK — Erre nézve ajánlom figyelmetekbe a Polgári Törvénykönyv ide vonatkozó fejezetét... De mert te már tettél erről említést szüleidnek, vágd át őket! Légy te az értelmesebb. Kaparintsd meg barátod levelét az orruk elől, bontsd föl és — mutasd meg nekik. Szégyenükben talán elmegy a kedvük a megalázó kíváncsiskodástól.

A FIÚK HOBBIJA — Amit az osztálybéli fiúk csinálnak, az ízléstelen és méltatlan. Javasolunk egy tisztességes beszélgetést — osztályfőnökötök, esetleg az iskolaorvos jelenlétében.

IDEG — Kedves ismeretlen, aki 14 évesen cigizel, iszol, ragasztózol, és most félsz és segítséget kérsz! Írd meg a címedet, vagy ha tudsz, hívj fel bennünket rovatunk telefonján. Akarunk és, úgy gondoljuk, tudunk is segíteni!

LE VAN ÍRVA? — Le. Vedd meg a Csók című kiadványt. De ha nem kapod meg, ám kapsz újabb ajánlatot, próbáld meg a dolgot. Menni fog.

100 SZÁZALÉKOSAN REMÉNYTELEN — Elolvastuk a verset, és együttérzünk veled. Keveset írtál a fiúról, de mi nem gondoljuk annyira reménytelennek helyzetedet. Végtére is az, hogy másik lánnyal láttad, még nem jelent semmit. Várj, talán találkoztok más helyzetben, s akár meg is ismerkedhettek. Addig írj hasonlóan szép verseket, de azért ne hanyagold el teljesen a sulit sem.

MILYEN LEGYEK? — Olyan, amilyen vagy. Ha komolytalan, hát vállald azt. Bár meglehet, nem is komolytalanság a te viselkedésed. Esetleg csak jókedv, ami nagyon is hiányzik életünkből. Ne azt akard megtudni, milyen legyél, hanem, hogy ki is vagy te. Egyetlen emberpéldány a világon, egyszeri és megismételhetetlen. Őt akard megismerni, őt próbáld fejleszteni.

ÁRULÓ SZEMEK — Nem egészen normális dolog, ha két ember, akik állítólag szeretik egymást, hol összevesznek, hol kibékülnek. Főképp nem, ha a másik egy hét múltán csak legyint a történtekre. Mérd föl magadban: valójában mit is ér ez a kapcsolat. Ha sokat, akkor becsüljétek meg mindketten. Ha semmit, akkor...?

321-062 — Ez a Bizalommal rovat ügyeleti telefonjának száma, amelyet szerdánként és csütörtökönként hívhattok 14 és 16 óra között. Félreértés ne essék! Nem szüntetjük meg az írásos válaszokat a telefonszolgálat miatt. Tudjuk, hogy sokan nem jutnak telefonvonalhoz az országban. Ám, akinek van a keze ügyében készülék, és gyors segítséget, tanácsot, vagy jó szót akar hallani, annak szeretnénk megadni ezt a lehetőséget. Egyébként már a szolgálat indulása előtt megérkezett az első két hívás. Egy 18 éves lány, lapunk lelkes olvasója így keresett barátokat. Egy leányközösség pedig afelől érdeklődött: hogyan is kell jó házibulit szervezni?

Nos, utóbbi kérdésüket továbbadjuk. Ha van kedvetek, gondolkozzunk el együtt azon: mitől is buli egy buli? S mitől lesz jó egy házibuli?

Várjuk leveleiteket. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra írjatok jeligét vagy címet és azt: Bizalommal.

Üres lesz a láda, útjukra indulnak a levelek

Hiába a távíró, a telefon, a rádióhullám, hiába a műhold, a levél csak nem akar kimenni a divatból. Hogy is menne, amikor a papírra vetett sorok maradandóságával nem vetekedhet a membránra mondott szó.

Valaha a leveleket futárok, postagalambok továbbították címzettjeikhez. Hol vannak már ezek a romantikus idők? Ma egy hatalmas intézmény foglalkozik levelek s egyéb küldemények továbbításával. Naponta megtelnek az ország postaládái baráti üdvözletekkel, szerelmi vallomásokkal, felszólításokkal és kérésekkel.

Amúgy hosszú ez az út. A ládákból összeszedett küldeményeket autók viszik a vonatokhoz, s ezek a postavagonok továbbítják az ország levélfellegvárába, a budapesti Keleti pályaudvarra. Ez egy valóságos levélfeldolgozó üzem, ahol gépek mellett emberi kezek csoportosítják, osztályozzák a küldeményeket cím szerint, majd újra postavagonokba, autókba kerülnek, a külhonba szánt üzeneteket pedig viszi a repülőgép.

Jöhetne a hír sokféleképpen ma, a technikai csodák világában, de amikor megérkezik valahová az a kis boríték, mégis különös pillanat. Kíváncsiság, szorongás, öröm vegyül az ember lelkében. Ugyan, kinek jár ilyenkor az eszében a posta, azoknak az embereknek a mindennapos szolgálata, akik nélkül üzeneteink talán sohasem érnének célba.

Karasz Lajos képriportja

A Toshiba sohasem téved. Illetve csak akkor, ha rosszul írtuk az irányítószámot

Postavagon kirakodás után. Üzeneteink a zsákokban „lapítanak"

A postások mesélik: karácsony előtt minden reggelen csordultig telnek a válogatóasztalok

A LEVÉL ÚTJA

Jó, jó, működik
az automata, de azért
az ember számára is akad
itt munka elég...

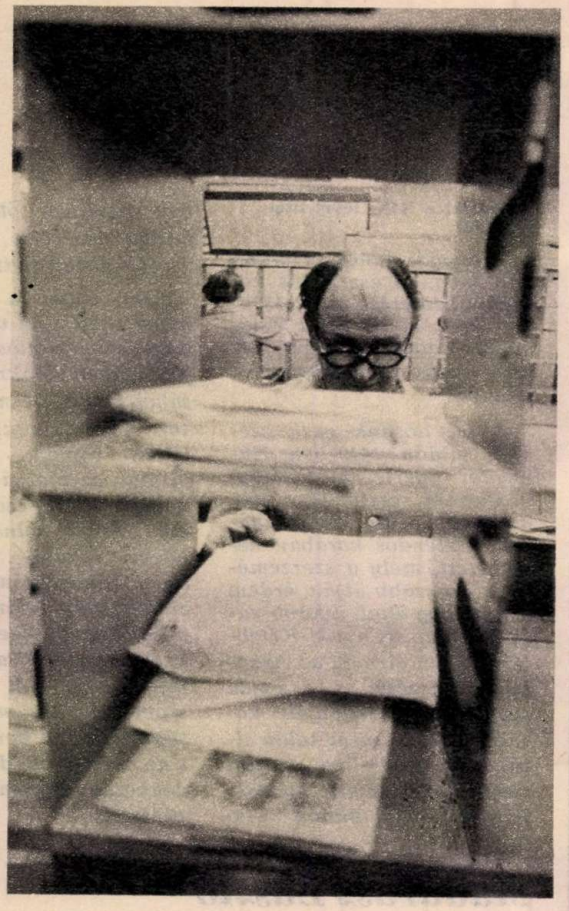

Utcák szerint sorakoznak
a levelek, s mindjárt viszik is őket
a címzettekhez a postások

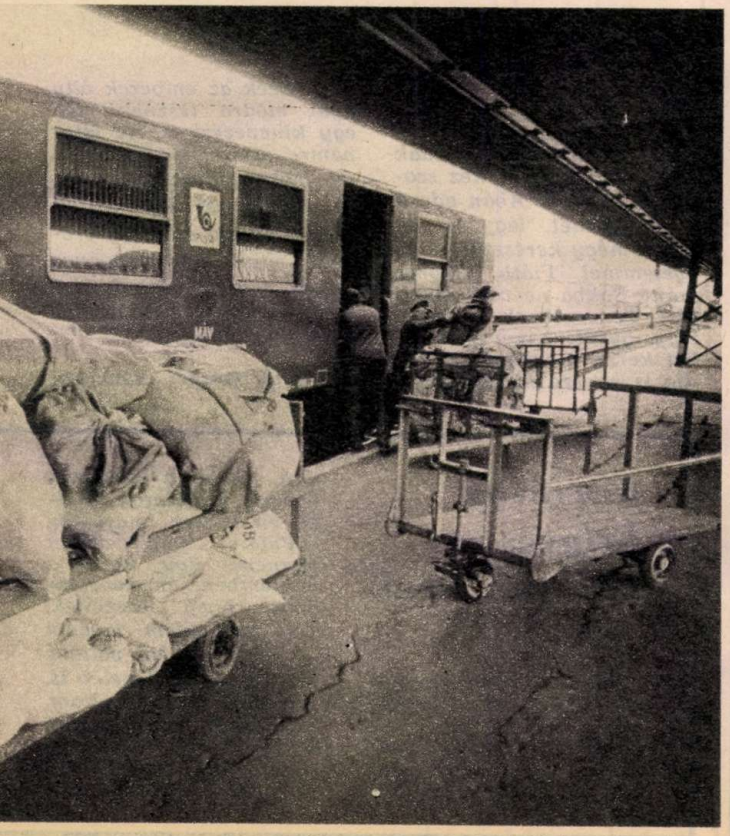

LEVELESLA

Petőfi Sándorné Szendrey Júliának

Szalonta, 1849. január 26.

Kedves komámasszony!

Nem tudom, illő-e, vagy sem kegyedhez levelet intéznem, de azt érzem, hogy a viszony, mely Sándort és engem egy idő óta oly szorosan kapcsolt, ily könnyen meg nem szakadhat: Azért kérem türelmét e sorok átolvasására.

Sándornak legutolsó levelére én rögtön válaszoltam, s megírtam a válaszban, mit és mennyit tehetek jelenleg kegyetekért. Pár nap múlva jöttek Egressyék, nőm Egressynének megmondta, hogy maga fog elmenni kegyedért, csak tudassák, mikor menjen. Értésemre esett, hogy Sándor csak 20-a táján távozott el Debrecenből, tehát lehetetlen, hogy levelem, mit 12-én tettem postára, s Egressyék, kik valami 18-án értek oda, őt ott ne találták legyen, azóta én várok levelet, de Petőfi Sándor bár Nváradon keresztül utaz Erdélybe, engem egy betűre nem érdemesit. Ennek, véleményem szerint, egyéb oka nem lehet, mint az, hogy talán tőlem nem olyan levelet várt, talán az abban említett akadályokat valami csinos elutasításnak vette, vagy mit is gondoljon az ember? Hogy rögtön nőm nem mehetett, annak okát megírtam — magam beteg valék, házunk tele volt katonával... de hát ez azt teszi-e, hogy megszűntem P. Sándorért melegebben érezni, mint valaha? Adtam-e okot neki, hogy rólam ilyen cudarságot feltegyen? Ha adtam, miért nem szűnt meg akkor barátom lenni, ha nem adtam, miért kétkedik őszinteségemben? Mert, hogy irántam hűlni kezd — vagy pláne meghűlt, arra egyéb bizonyítvány nem kell, mint válaszának elmaradása. Ám legyen. Ő szőtte a viszont, ő elvépheti. De családik, ha azt hiszi, hogy e bánása által engem nyakáról lerázhat, ha azt hiszi, hogyha barátomnak neveznem nem szabad, kitörli belőlem a szeretetet, mellyel rajta az ábrándozásig csüggök. Ő tegyen, amint neki tetszik: én elnyelem fájdalmamat — s így tovább.

Azonban, édes komám, higgadt vérrel megolvasva, amit eddig írtam, úgy hiszem, hogy mindaz idétlen agyrém. Ő nem írt... Isten tudja mért? én írok most, s írom azt, hogyha kedves komám reméli csekély körünkben magát feltalálhatni, írja meg ezt nőmnek, ő azonnal repül kegyedet, míg zordonabb időjárás nem következik, hozzánk elszállítani. Ha semmi levelet nem kap nőm, az meglehet, kegyed tűrhető helyzetét tolmácsolja, de könnyen megfogható, hogy ránk nézve oly félreértésre adna okot, mintha viszonyaink csakugyan megszűnő félben volnának.

Isten minden jókkal áldja kegyedet, fogadja nőm csókját, s az én őszinte tiszteletemet,

alázatos szolgája
különben szerető komája

Arany János

Kazinczy Ferenc: Erdélyi levelek

(Részlet a XIX. levél utóiratából)

„Hunyadi János 1456-ban halt meg, 80 esztendős korában. Születése tehát 1376-ban esik, előbb mint Zsigmond Magyarországot látá, és a midőn nyolc esztendős lehetett.

A mi hősünk ezek szerint, midőn 1419-ben Hunyadot nyerte, már negyvenhárom esztendős volt, vajdává pedig hatvanhárom esztendős korában neveztetett, mely a szerzemények hosszabb útján, érdem és vitézség által, inkább vala elérhető. (Consil. Kriebler úr nem olvasta az Aranka értekezését, s a vajda születése esztendejét korábbra teszi, mint talán illik. Ha ő Palma szerint 1393-ban született, huszonhat évű vala, midőn 1419-ben vajdává, ötvenkilenc, midőn 1452-ben besztercei gróffá neveztetett.)

Ami végre a Corvinus nevet illeti, úgy vélekedem, hogy ez a Hollós nevű ősi jószágának deákra fordításából erede. De nem léphetek Kaprinainak állítására (Hist. diplom. II. 565.) mintha az Mátyásnak uralkodása alatt csapodárságból történt volna. Sőt azt lelem inkább hihetőnek, hogy János, minekutána a címerosztás Zsigmond alatt kezde közönségesebb szokásba menni (Palma, Herlad. II. 3., 4.), birtokába lépvén Hollós nevű helységnek, hollót veve címerül, s az arról szóló diplomában deákosan Corvinusnak neveztetett."

Madarász László — Görgey Artúrhoz

1848. október.

„Madarász László Görgei Vezér s polgár barátjának idvezletet s szíves kéz szorítását. Kérlek Abán adasd be levelemet, légy — ha Abán mégy keresztül — figyelemmel Fiáth György eránt. Sokba ne várj utasítást, Te vezérnek születtél, tégy, győzz. Kineveztetéseket kérsz, meglesz ma, addig is nevezd ki időközileg őket. Ezek az emberek olly nyúl módra tesznek még egy kinevezést is, de Istenemre azért meglesz. Te már nekem fővezérem vagy, és csak egypár nap még, és a Hon hálája épp úgy érezend mint egy magános polgár s honfi társod. Hazánk életének nagy súlya kezedbe. Istenveled."

(O. L. Görgei cs.lta 14.)

Karinthy Frigyes — G... I...-nek

1929.

Sietek, pár percem van. De nem azért, ahogy gondolod —, csend és figyelem van, mosoly az ajkakon, nem volt egy hangos szó. Pár nap múlva a családom lemegy a Balaton mellé, én Pesten maradok.

Valami úgy dagad bennem, úgy ugrál a mellemben, én nem tudom, hogy beszéljek, úgy szégyellem magam — én eddig író voltam —, ha írtam, levelet is, mindig komponáltam, vigyáztam, most mintha a Te kezed vezetné a tollam — olyan furcsa ez, nézd a stílusod! nem

DA

érzed? talán még az írásom is hasonlít a Tiédhez.

Rettenetesen szeretlek, mit szólsz hozzá? Mint a mennydörgős mennykő, úgy vágott főbe az a furcsa lehetetlen feltevés, hogy talán... talán... Te is —

Rémes. Hm? Mi?

Hogy mi lesz?

Az elejét látom. Csak a közepét nem látom, a végét is látom. Iskolában fogják tanítani a mi dolgunkat, fiam, az a gyanúm. Érettségi tétel leszünk.

„Kérem Schwarz beszéljen valamit Karinthy és G... legendás ügyéről. Hát kérem. Talán a bécsi levelekből valamit."

Hopp — vigyázni kell. Te drága.

Mitől görbült le a szád? Hű vagyok.

K

Gelléri Andor Endre — feleségének, Dreier Juliannának

1944 őszén

Kedves Juditkám —

azt hiszem, elvisznek a kórházzal. Hová? Nem tudom. De búcsúzóul ezt írom, mindenkinél jobban szerettelek. Eskümet — még gondolatban is — hűen megtartottam. S ha bármi következik is, hálás vagyok, hogy Te az enyém voltál. S ha Te megmaradsz, a két kedves tündérrel, akkor ez több nekem a magam életénél. Tudom, hogy igaz asszony voltál, újból nagyon köszönöm a szerelmedet. Arra kérlek, hogy a két gyönyörű gyermeket tartsd mindig szem előtt, ha nem lennék... mindent tégy meg, hogy a kicsik boldog, szabad emberek legyenek. S ha lehet, adasd ki a válogatott novellás könyvemet.

Még egyszer: örök, hű köszönet, s még egyszer: ha lehet, visszajövök Hozzád, hozzátok. Ölel és csókol mindhalálig

Andor

ÍGY /IS/ ÍRTOK TI...

Aki azt hi... nagy gúnyolódu... az nagyon téved! Mi pontosan tudjuk, hogy még a kedvesen félresikerült mondatok mögött, a látszólag fura ügyek hátterében is nagyon fontos problémák lapulnak! Mégsem könnyű megállni mosoly nélkül ezeket a levelek között megbúvó kis botladozó gyöngyszemeket.

„Kedves szerkesztőség! Azt szeretném kérdez, hogy hol lehet motoros gokardal, gokardozni (. . .) Kérszépen választ Köszönöm: név"

„Elszeretnénk jutni Tokioba és Honkongba. két név"

„Tisztelt szerkesztőség! Már telefonáltunk a szerkesztőségbe, ott azt mondták, hogy levélbe meg tetszenek írni a Linda címét. (. . .)"

„Kedves szerkesztőség! 13 éves hetedikes lányok vagyunk. Szeretnénk megkérdezni, hogy hogyan lehet felkelteni a fiúk figyelmét, hogy kívánunk tőlük valamit? (. . .)"

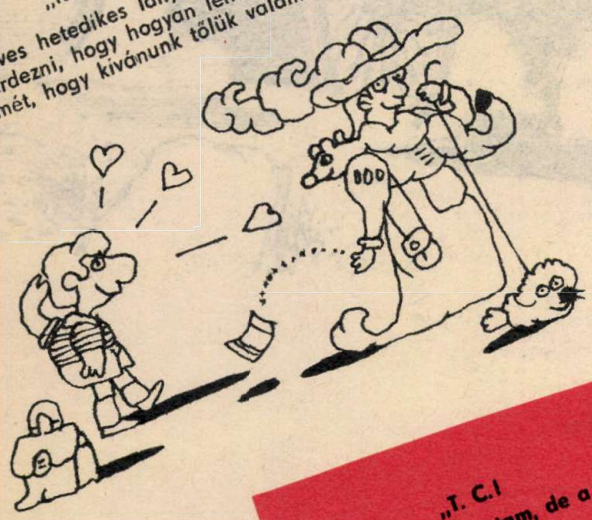

„Kedves Szerkesztőség! Vannak nekem legó darabjaim, persze fölöslegesek! Mert a többi az legó emberre és egy db kormányra! Lehet-e róla szó?? Ha igen akkor írjanak választ!!!

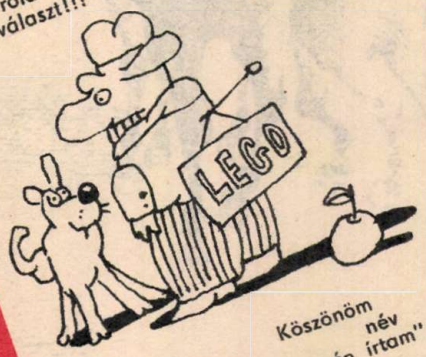

„T. C.!
A levelet megkaptam, de a nyeremény még most sem.
Tisztelettel: Sándor"

„. . . Van az osztályban egy fiú. Az egyik matematika óra után tolakodott, hogy mellette jöhessen ki az ajtón. Miért??"

„Tisztelt Szerkesztőség! A minap téves levelet kaptam. A cím egyezett, csak a levél tartalma nem. Én ugyanis nem érdeklődtem semmilyen kaktusz iránt! (. . .) Tisztelettel: név"

Köszönöm
név
1987. én írtam"

Jópofa verseket küldött egy kislány. Íme az egyik:

Nudli kedves kutya volt,
de egyszer csak vége volt.
Elütötte egy nagy autó,
vezetője egy nagy bunkó.
Fából van a keze, lába
sose néz ki az utcára.
Megbüntette őt a rendőr:
„Gyorshajtásért fizetendő:
ötven forint s a kutya ára."
Bevéslek a naptárkámba.

„Kedves szerkesztőség!

Ma ezen a napon tudtam meg hogy a Kajla és a Vaillant vagy Pif egyesül, és ezeket a remek képregényeket importálják. Azt szeretném ha ezt rajzfilmen fojtatnák. Ha túl sok a munka egy részt vállalnék, én. Ne csodálkozzanak elég jól rajzolok! nevemet ne közöljék sehol!"

„Szerkesztőség!

Ó, FLIPPER – – – –

Sok gyerektől kérdeztem már: Nem tudod hol lakik? Hát most megkérdezem önöktől: Hol lakik FLIPPER ÖCSI?

Köszi!"

„Kedves Pajtás!

(. . .) és a kérésem az lenne, ha valaki színésszel akar levelezni lehet-e és ha a Magyar televizióba írja megkapja-e. (. . .) tesék már olyat írni aki szabadon mászkál."

„Kedves Pajtás!

Egy kérésem lenne önökhöz. Én még csak 13 éves vagyok de írtam egy regényt. (. . .) Ezt a regényt hol lehetne nyilvánosságra hozzni? És milyen formába? Kérem önöket válaszoljanak a kérdésemre. Több regény terv is készenlétbe van.

Köszönöm:
teljes név"

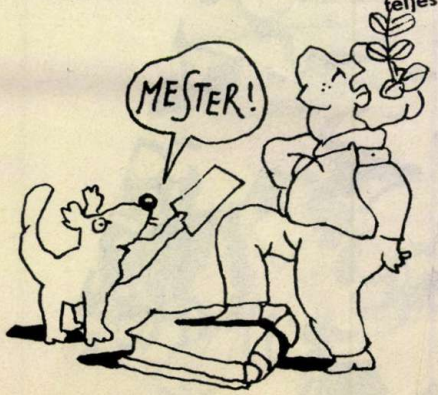

„Tisztelt Szerkesztőség!

Levelüket megkaptam, amit nagyon szépen köszönök. És nagyon szépen köszönöm a jó tanácsot. A Tibivel pedig összeveszte tem, még mielőtt megkaptam volna a válaszukat. (. . .)

Munkájukat köszönöm:
üdvözlettel: név"

szokatlan: bogarakat gyújtök. Társaim ezért ki is nevetnek. Kimondom kereken: bogarászó levélbarátot keresek.

Előre is köszönöm: teljes név"

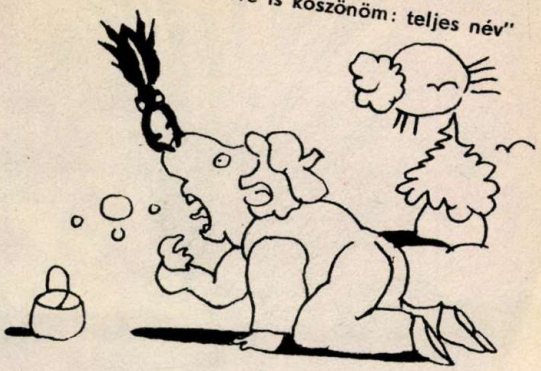

„Tisztelt szerkesztőség

Arrol szeretnék hirt adni, hogy az osztalyomban különös vélemények hangzanak el a versirásról. Ugyanis én verseket irok, nem kis eséjjel. Mert az irodalomtanárom azt mondta, hogy nagy tehetség vagyok. Azota állandóan kicsufolnak. Kérlek adj egy cimet ahová elküldhetem néhány versemet birálásra.

Tisztelettel:
teljes név"

Ujabb vers, a cime: BRÉK

Nem könnyű a brékelés
Lehet belőle lábtörés.
Helló Bébi! Gyere brékelni!

Nem megyek, nem megyek.

Miért nem jössz?
Mert nem merek.

„Tisztelt Szerkesztőség!

(. . .) sporttagozatos osztályba járok. A sporttagozatos gyerekeknek minden héten 3 délutánon kötelező edzésre menni. Én az atlétikát választottam. Az edzőnk meg akar minket tanitani a versenyszerű gyaloglásra. Megtudta ezt az osztályfőnök és azt mondta, hogy nem engedi, hogy gyalogoljunk, mert elgörbül a lábunk és nagy O lábunk lesz. Megmondtuk ezt az edzőnek, és azt mondta, hogy ez nem igaz, nem görbül el a lábunk. Mondtuk, hogy az ő lába is görbe. Erre azt felelte, hogy az övé természetes görbe, és nem a gyaloglástól lett ilyen a lába. (Mivelhogy ő gyalogló volt!) Ezért fordultam önökhöz, hogy megkérdezzem, tényleg elgörbül-e a lábam, ha gyalogolok?"

Íme a törökverő Hunyadi János híres címere, melyben már ott van a csőrében gyűrűt tartó holló

A HOLLÓ

A korabeli művész szerint így festett a nándorfehérvári öldöklő küzdelem. Egyes források úgy tudják: ennek a győzelemnek nagy szerepe volt abban, hogy Hunyadi megkapta a Hollós nevű birtokot

Fotó: Tóth András

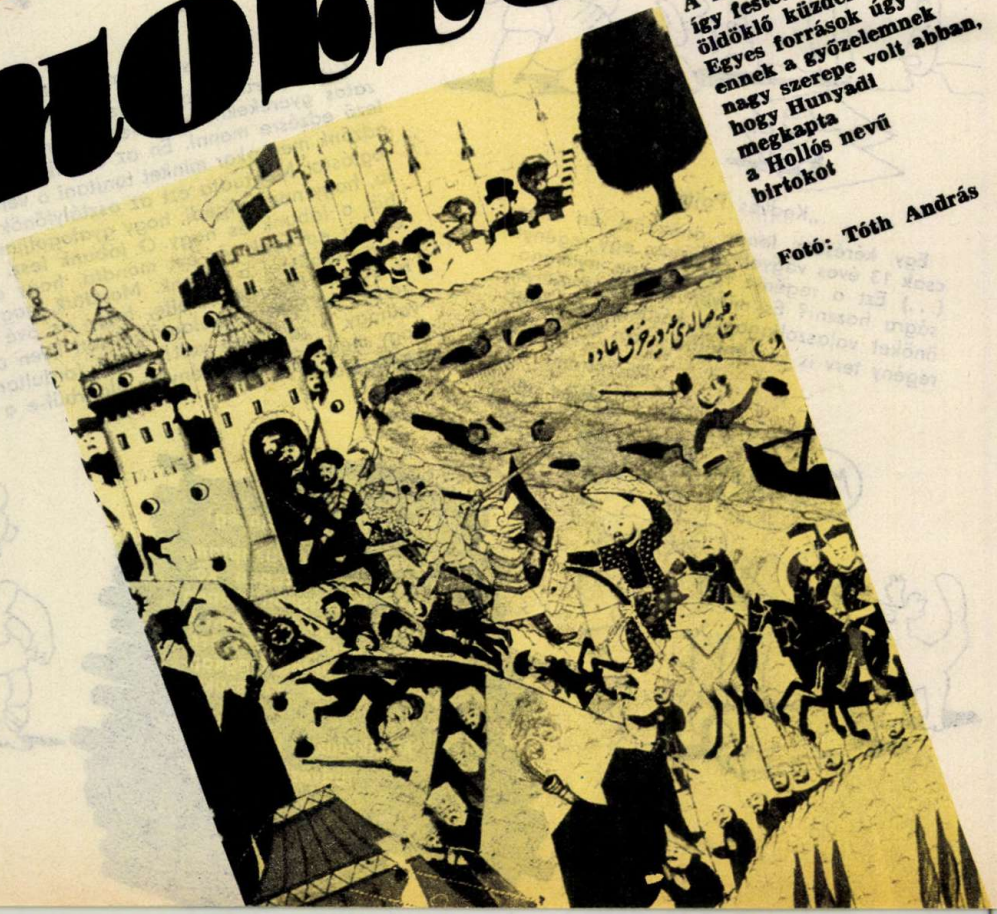

Corvus corax. Azaz fekete holló. Konrad Lorenz osztrák etológus és író szerint az egyik legértelmesebb, legintelligensebb madár. Lorenz még beszélni is megtanította kedvenc hollóját. Roa, az éjfekete szárnyas neve lett kettőjük között a hívójel, melyet a holló is használt. Tisztán ejtette ki, amikor megszólította gazdáját.

Alfred Brehm német zoológus már jóval Lorenz kijelentése előtt megírta az Állatok világa című, nagy összefoglaló művében, hogy kivételes szellemi képességekkel rendelkezik a corvus corax.

Talán éppen nagy alkalmazkodóképességének tudhatjuk be, hogy a holló az egész földkerekségen meg-

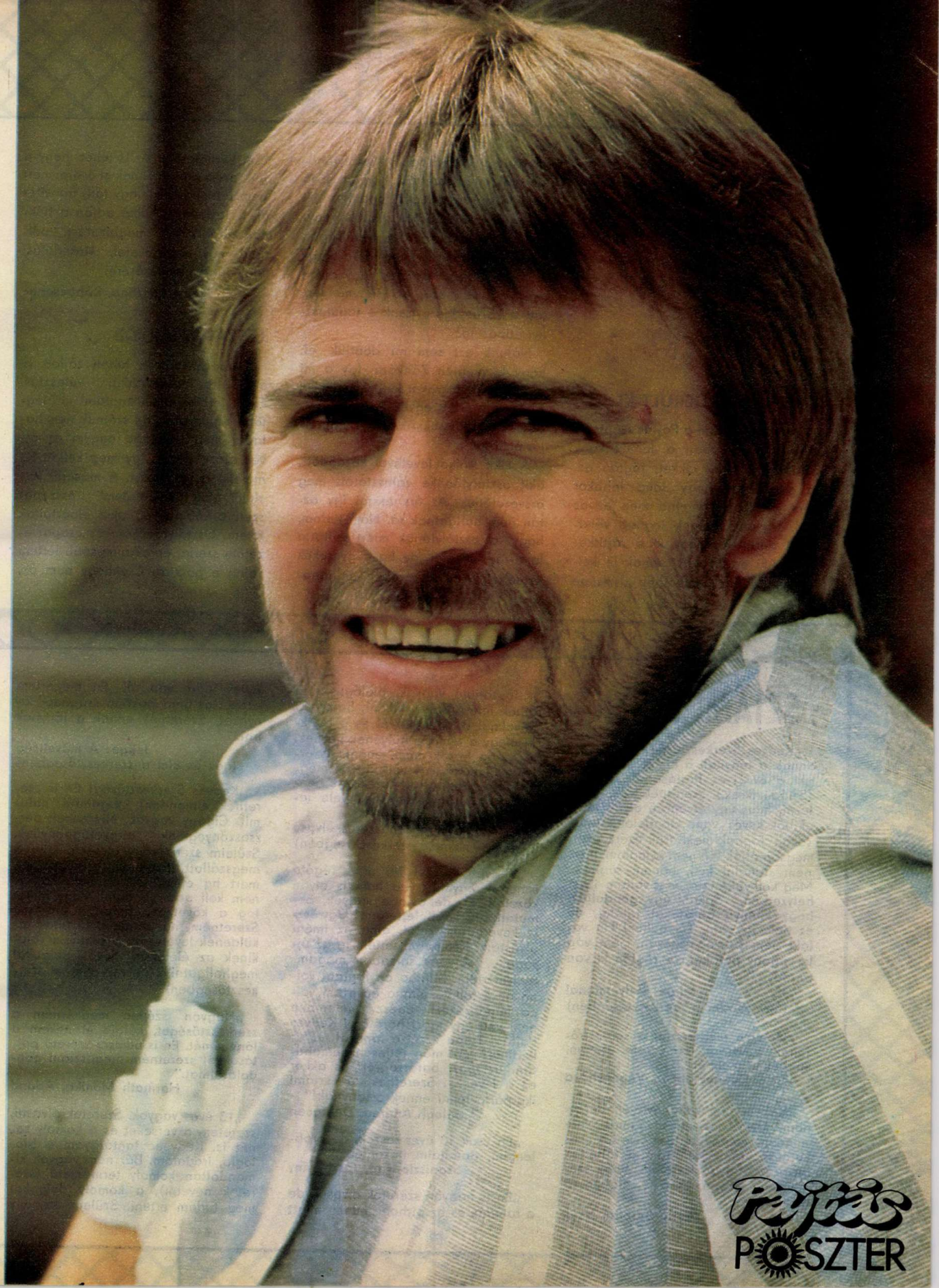
Fejtés
POSZTER

JELÖLIK VAGY VÁLASZTJÁK?

VÉLETLENÜL DERÜLT KI...

Amikor olvastam a Pajtás szeptember 10-i számában a Jelölik vagy választják? című cikket, rögtön arra gondoltam, hogy soha jobbkor nem jelenhetett volna meg ez az írás. Ugyanis nálunk tegnap véletlenül derült ki, hogy ki a rajtitkárunk. Aki eddig volt, annak le kellett mondania, mert több tisztsége is van a csapatban. Osztályfőnökünkkel megbeszéltük, hogy a jövő heti osziórán megállapodunk, kit szeretnénk rajtitkárnak és akkor egyszer csak meglátjuk a faliújságot, amelyen már az is ki volt írva, hogy ki az új titkár. Ráadásul egy olyan gyerekről van szó, aki semmit sem tett a közösségért. Csak a tanulmányi átlaga jó.

Nálunk azt sem mi döntjük el, hogy ki menjen Zánkára. Így a mi osztályunkból azokat küldték, akikkel senki nem értett egyet. Az egyik például azzal dicsekszik, hogy nem is jár őrsire.

A cikk Anikó levelével kezdődött, akit osztályfőnöke választatott meg őrsvezetőnek. Az őrs tagjai így aztán nem hallgatnak rá. Nem tudom, hogy az osztályfőnök miért váltotta le a régi vezetőt, de ha a gyerekek szerették, Anikó helyében én tanácsot kérnék tőle. Az is lehet, hogy a fiúk azért nem mennek el őrsire, mert nem tetszik nekik, hogy lány irányítja őket. Javaslom, Anikó adjon a fiúknak külön-külön megbízatást, például egy összejövetel, kirándulás, vagy játék szervezésére.

Hegyi Krisztina, Rábacsanak

LESZAVAZTAK, DE...

Csapatunkban a héten zajlott le az úttörőtanács-titkár választás. Egyik jelöltként én kaptam a legtöbb szavazatot, de számuk nem haladta meg legalább eggyel az ötven százalékot, s így meg kellett ismételni a választást. A második forduló előtt „ellenfelem" összebeszélt a többiekkel, akik elpártoltak tőlem. Osztályfőnököm és csapatvezetőm szerint én alkalmasabb lettem volna e posztra. Csakhogy nem ők,

„SZIÁMI IKREK"

„Kedves Szerkesztőség! Szeretném annak a lánynak a címét megtudni, aki a 87/21-es Pajtásban szerepel. (Sziámi ikrek.) Szeretnék vele levelezni, mert úgy érzem, ő olyan lány, akiből kevés van. Gondolom, most sokan fognak neki írni azért, mert megsajnálják. Én nem sajnálom, mert nem sajnálni kell, hanem segíteni. Meg kell vallanom, én is voltam ilyen helyzetben. Sokan úgy gondolják, hogy könnyű barátokat találni, de ez nem így van. Túl nehéz! Ha valaki nem beszél csúnyán, nem vág le vagány pofákat, az rögtön ki van tagadva."

Jelige: Selyemfonál
(név és cím a szerkesztőségben)

„Nagyon megtetszett a sorok írójának egyszerű természete. Kérem, küldjék el a címét!"

Dékány Jutka, Végegyháza

„Nekem sem volt egyetlen barátnőm, kivéve az édesanyámat, vele mindent megbeszéltünk. De sok éves kutatás után rátaláltam a föltétlen igazira. Nagyon kívánom, hogy szerencséje legyen, és ő is találjon rá az igazira."

Fertig Sarolta, Izsák

„Jó tanuló vagyok, biológus szeretnék lenni. Falun lakom. Sajnos a lányoknál csak a fiúkról és a bulikról megy a téma, s hülyének néznek, ha szóba hozok mást, engem is érdeklő témákat. A levél nagyon meghatott, s szimpátiát ébresztett bennem írója iránt, szeretnék vele levelezni."

Jelige: Egy rendszeres olvasó
(név és cím a szerkesztőségben)

„Kedves Pajtás! Mi már régóta ismerjük egymást, ha nem is olyan közelről. Ó, de ostoba vagyok, bemutatkozni is elfelejtettem! Úgy összekeveredtem attól, amit az imént olvastam. Két perce tettem le az újságot... A lány sorsában magamra ismertem. Mintha én fogtam volna az ő tollát, mintha én írtam volna mindezeket! Egész életemben nem volt egy igazi barátom! Kedves Pajtás! Talán ezzel a lánnyal... sikerülne? Én már teljesen lemondtam az igazi barátságról! És akkor ez a levél... Szeretnék a sziámi ikerpárja lenni ennek a lánynak!"

Balogh Andrea, Debrecen

„Én csak 13 éves leszek, de problémám, gondjaim hasonlóak."

Szaniszló Rita, Jászberény

„Én is nagyon szeretek olvasni, de a tanulás és az otthoni munka miatt kevés időm van rá. Én megértem ezeket az önmagukban „rágódó" lányokat. Szeretnék ennek a lánynak írni."

Jelige: A műveltség
(név és cím a szerkesztőségben)

„Kedves Szerkesztőség! Én is szeretnék elmondani magamról valamit. Cigány vagyok. Nincsenek perzsaszőnyegeink, csipkefüggönyünk. Szüleim szerint úgy olvasok, mint a megszállott. Szeretem a könyveket, mert ha elmerülök bennük, akkor nem kell arra gondolni, hogy mikor fog a következő pofon csattanni. Szeretném, ha annak a lánynak elküldenék levelemet. Szeretném valakinek az életében lévő dolgokat meghallgatni" (név és cím a szerkesztőségben).

„Nagyon szépen megkérném a szerkesztőséget, küldje el nekem a lány címét. Én is olvasni szerető pajtásokkal szeretném megosztani gondolataimat."

Harmath Mónika, Ádánd

„13 éves vagyok. Szeretek olvasni, szeretem a verseket és a komoly zenét is. Kedvenc tantárgyam a biológia, irodalom. Bár nem vagyok kimondottan komoly természetű (szeretek nevetni), a komoly dolgokat meg tudom érteni. Szüleim kemény

A Pajtás-BAN OLVASTUK

hanem a gyerekek döntöttek. Szerintem nagy hiba, ha a felnőttek úgy befolyásolják a gyerekeket, ahogy Anikóéknál történt. Semmi értelme az önkormányzatnak, ha mindenbe beleszólnak. A mi úttörőcsapatunkban ez nem így van. Az igaz, hogy engem leszavaztak, de megválasztottak helyettesnek. Megbíztak azzal, hogy szervezzem meg új klubunk berendezését, amelyet egy kiöregedett pincéből alakítottunk ki. Azt mondták, engedjük szabadon a fantáziánkat, úgy használhatjuk fel a vásárolt anyagokat, ahogy nekünk tetszik.

Greksa Orsolya, Solymár

MINDIG B. M.-ET KÜLDIK

A domonyi 4502-es számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat tagja vagyok. Hatodikos koromban rajtitkár voltam. Legutóbb az úttörőtanács titkárát úgy választottuk meg, hogy csapatvezetőnk kijelölt egy személyt,

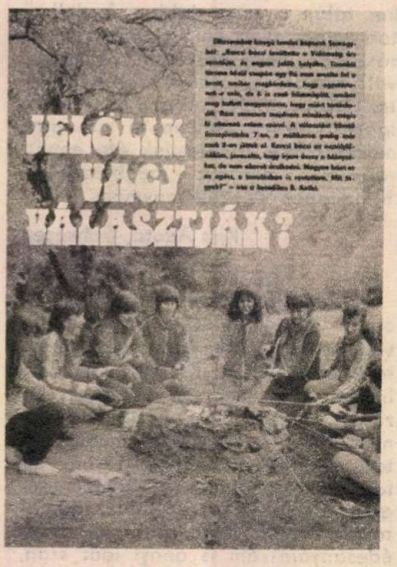

akit a tisztségre megfelelőnek tartott, és a tanács tagjai kézfeltartással szavaztak. Ez szerintem nagyon jó módszer. De nekem (és még sok osztálytársamnak) egy dolog nem tetszik: tavaly kaptunk egy lehetőséget, osztályunkból mehetett valaki három hétre vezetőképző táborba. De még az osztályfőnökünket sem kérdezték meg, ki menjen, hanem kijelölték B. M.-et. Aztán a nyáron megint küldhettünk volna egy személyt Zánkára, de újra csak B. M.-et vitték. Pedig rajta kívül vannak mások is, akik megérdemelnék, hogy eljussanak oda.

Anikó helyében megkérném az őrs tagjait, segítsenek összeállítani az őrsi összejövetel programját. Hiszen az őrs hangulata attól is függ, hogy a többieknek tetszik-e, amit csinálnak.

Kmetty Erzsébet, Domony

munka árán teremtik meg a szükséges pénzt, de nekem és testvéreimnek megvan mindenünk. Nekem sincs szívem zaklatni szüleimet apró gondjaimmal, hisz van nekik min rágódni. Osztálytársaimmal megvagyok, de inkább csak tehernek érzem köztük magam... Szeretnék a Sziámi iker másik párja lenni. A filmre, amelyből idézett, én is emlékszem: a világon minden embernek megvan a párja... Én is szeretném, ha nekem is meglenne a párom. Szeretnék én is valaki iránt felelősséget érezni. Lehet, hogy a címet hiába fogom várni, de legalább a másik „Sziámi iker"-tag üzenjen, ha már talált magának társat. Én azt is örömmel várom! Legalább két boldogabbal több lesz a világon!"

Jelige: a 2. sziámi iker-tag
(név és cím a szerkesztőségben)

„... Ne nézz, ne nézz hát
vágyid távolába!
Az egész világ nem a mi birtokunk!
Amennyit a szív felfoghat magába,
Sajátunknak csak annyit
mondhatunk!..."

Bódi Mónika, Bőcs

„Nagyon meglepődtem, nem hittem, hogy vannak még ilyen gyerekek. Én is egy falusi iskolába já-

BIZALOMMAL

rok, és az én véleményem is az, hogy a barátság még a szerelemnél is nemesebb. Örülök, hogy van egy hozzám hasonló lány, s hogy vannak olyan emberek, akik értelmét látják az életnek."

Bernula Tímea, Dánszentmiklós

„Először azt hittem, hogy valaki az ismerőseim közül viccelt meg, de később rájöttem, hogy ennyire senki sem ismerheti a gondolataimat. Fantasztikus! Nem kell Japánban vagy Angliában keresni a sziámi-testvéredet! Itt él Magyarországon! 14 éves vagyok, elsős gimnazista. Remélem, ezzel a levéllel egy sírig tartó, örök barátság kezdődik."
(név és cím a szerkesztőségben)

„Remélem, nem tartják utánzásnak, ha leírom, hogy szintén regényt írok, sőt, naplót. Lehet, hogy értelmesebb, ha egy emberrel beszélem meg bajaimat, de néha nem bírom tovább. Embereknek nem merem elmondani érzéseimet, azt hiszem, félek tőlük. Nem vagyok barátkozó típus, azt hiszem, komolyságomnak, kissé visszautasító magatartásomnak is része van benne. De ezzel a lánnyal szeretnék levelezni."

Jelige: Barátnők leszünk?
(név és cím a szerkesztőségben)

„Én azt a bizonyos szép levelet úgy olvastam, és úgy hittem benne, mint a papok a bibliában. Ha létezik a lány, adják közzé a címét!"

Jelige: Tüskés Rózsa
(név és cím a szerkesztőségben)

ENGEM NEM ÉRT MEG SENKI

Én megértem a siófoki lányt! Elváltak a szülei, ami már önmagában is nagy csapás. Ezután (amit ő is megbocsát), édesanyja új „apát" hozott a házhoz. Neki (mármint a lánynak) azt kellene megértenie, hogy ennek az embernek gyereke van, akihez ragaszkodik. S ha egy szoba jut a gyerekek számára, nem tehetik máshova Gizit, csak abba, ami idáig egyedül az övé volt. Édesanyjának pedig azt kellene megértenie, hogy a lánya nem tud könnyen alkalmazkodni, hiszen eddig egyedül élvezte a szeretetét. A lány ennek a szeretetnek az elvesztését félti! Megértem, hogy kétségbeesésében édesapjához fordult, csak azt nem, hogy azon a szombaton, amikor talán a sorsa jobbra fordulhatott volna, miért nem ment el a cukrászdába, hogy beszéljen a papájával? Erzsi, a barátnője cserbenhagyta. De ez nem jelenti azt, hogy nincs igazi barátnő. Nekem is van egy, akivel szinte születésünk óta együtt vagyunk, mindent megbeszélünk. Mindenben segítjük egymást.

Kiss Ágota, Debrecen

Három fiútestvérem van, egy 10, egy 9 és egy 8 éves. Édesapám a téeszben dolgozik, édesanyám pedig rokkantnyugdíjas. Kétszer volt szívinfarktusa. Nekem is volt olyan érzésem, mint amilyen a siófoki lánynak, mikor a testvéreim megszülettek, úgy láttam, mintha anyuék elfordulnának tőlem. De féltékenységem a többiekkel szemben hamarosan elmúlt, mert rájöttem, hogy édesanyám rám is annyi időt szán, amennyi jut, annyit játszik velem, mint a többi testvéremmel. Sőt, időközben igazi barátnőm lett. Más barátnőim is vannak, de az igazi csak az édesanyám! Minden gondom megbeszélhetem vele. Sokszor én is kiborulhatnék, mert édesanyám

gyakran fekszik a balatonfüredi szívkórházban, és ilyenkor rám szakad minden házimunka, de apuval megpróbálom tartani a frontot. És azon sem bánkódom, hogy nincsenek divatos cuccaim, hiszen négy gyerekre egy keresetből és egy

SZEREPCSERE

CSAK A MENŐ LÁNYOK

A fiúk leszólítása az utcán „még nem teljesen természetes". Ez a fiú vagy a lány részéről „leégést" jelent. Barátnőimmel már én is kipróbáltam, de még sohasem sikerült. Mindig mi égtünk. Persze, ha lányokat szólítanak le, azon nem akad fenn senki. Az a baj, hogy nincs számunkra megfelelő ismerkedési hely. A diszkó volt eddig, de ma már oda is úgy mehet egy lány, ha valakivel van, különben kinézik onnan.

A kapcsolatteremtés megváltozott formájának szerintem az az oka, hogy a fiúk gyávák. Egy lány vágyik valakire, akinek egy-két hónapi jobb megismerés után elmondhat mindent, ami foglalkoztatja. Ezért kezdeményeznek a lányok. Csakhogy a srácoknak a menők kellenek. Aki egyszerű, vagy csendes, azon átnéznek. De meddig? Ha túl sokáig válogatnak, ők is hoppon maradhatnak.

Jelige: Andi

KI VESZI MAJD A VIRÁGOT?

Szerintünk egy baráti kapcsolat fiú és lány között csak akkor lehet tartós, ha a fiú kezdeményezi. Ha a lányok továbbra is „kényeztetik" a fiúkat, azaz ők üzennek nekik, akkor tényleg szerepcsere történik. A mi sulinkban is vannak „menő" srácok, akik megszokták, hogy a lányok forgolódnak körülöttük. Bármennyire is furcsa, átveszik a „lányok" szerepét. Ezeket a fiúkat nevezzük mi elkényeztetetteknek. Ha így haladunk, az is elképzelhető, hogy lány vesz virágcsokrot a fiúnak. Mi még nem járunk srácokkal és egyelőre nem is akarunk, mert a tanulást fontosabbnak tartjuk, de a szemünket nem hunyjuk be. Látjuk, hogy a lányok kezdeményezte kapcsolat „befullad".

Jelige: Két barátnő

MIÉRT ÁLLT VOLNA A FEJE TETEJÉRE?

Dehogy is állt a feje tetejére a világ! Már miért is állt volna? Azért, mert két lány megszólított az utcán egy fiút? Azt nem értem, miért kell

ezen csodálkozni? Mi kivetni való van abban, ha egy lány kezdi az ismerkedést? Ha tetszik egy fiú, miért ne mondhatná meg neki? Fél a következményektől? Hát ezen nem is csodálkozom, mert a legtöbb fiú pont olyan, mint a cikkben szerep-

A Pajtás-BAN OLVASTUK

nyugdíjból nem jut ilyesmire. Azt tanácsolom a siófoki lánynak, próbálja édesanyja helyébe képzelni magát, mindjárt megértőbb lesz.

Lengyel Margit, Nemesrempehollós

Az Engem nem ért meg senki című írás szereplőjét annyi fájdalom érte, amit nehéz elviselni. Azt azonban feltételeznie sem szabad, hogy Gizit, aki hízelgő, az édesanyja jobban szereti, mint őt. Részéről csak próbálkozás volt az összeköltöztetés. Persze, ha nem erőlteti, talán nem futott volna zátonyra az ügy, s megkedvelték volna egymást a mostohatestvérek.

Elrohant otthonról, mert úgy gondolta, hogy megalázzák. Pedig észszerűbb lett volna, ha leül édesanyjával, és megbeszéli, ami bántja. Futkosott fűhöz-fához és végül egyedül maradt. Valamikor én is azt hittem, akárcsak ő, hogy létezik igazi barátnő, de nevetségessé váltam. Mégis azt tanácsolom: soha ne próbálkozzon másnak látszani, mint amilyen, ne járjon álarcban, mert nem tudja majd később levenni.

Jelige: Csak egy igazi sziget van

Megértem, hogy a nyolcadikos lányt bántja, hogy szobájába beköltözik egy „idegen" lány, akit ráadásul – ez kiderül az írásból – nem is kedvel. De azt neki is meg kéne értenie, hogy nemcsak az ő érdeke, véleménye, hanem az egész család békessége a döntő.

Egyébként, mint ezt annyiszor emlegetik a gyerekekkel foglalkozó újságok, többek között a Pajtás is, a kamasz lányok és fiúk lelkivilágára sokkal jobban hatnak az elejtett szavak, az olyan bántó vilianások, mint amilyet édesanyja szeméből olvasott ki a siófoki lány. Lehet, hogy nem is róla volt szó, amikor szülei a háta mögött cinkosan egymásra néztek, de mégis... ami fáj, az fáj.

Én végül is nem tudok dönteni, melyik félnek volt igaza. Azt hiszem, mindkettőt meg kell érteni.

Villányi Ágnes, Budapest

lő srác. Bunkó, ahogy ezt a két lány nagyon jól megfogalmazta. Én biztos nem utasítanék el senkit, ha megszólítanának, sőt, örülnék ennek. A két lány csak azt tette, ami mindegyiktől elvárható lenne. Elvégre egyenjogúság van vagy nem?

Jelige: Egy fiú az utcáról

A „BUKTÁS" LÁNNYAL ÉRTEK EGYET

Sajnos vannak tapasztalataim olyan esetekről, amivel az írás foglalkozik. Személy szerint a „buktás" lánnyal értek egyet. A lányok udvarlása egyszerűen undorító, nem tudok rá más szót, de nem is akarok. Ha ilyet hallok, vagy ilyesmiről olvasok, szinte szégyellem, hogy lány vagyok. Újabban éppen az ilyen „fagylaltos lányok" miatt nézik le a fiúk a lányokat. Mert mindjárt általánosítanak, és a rendesekről is a lehető legrosszabbat képzelik. Persze, nem az összes fiú. A mi osztályunkban a lányokat tisztelet övezi. És nem erőnek erejével kiharcolt tisztelet, mert az nem az igazi. A fiúk udvariasak, na nem annyira, mint hajdanán a lovagkorban, a mi korunkhoz illően. Nincs olyasmi, hogy kicikiznek valakit, mert nem kap az „alkalmon", mint a pirosinges srác a cikkben. Egyébként vele is egyetértek; így kellene viselkedni, de egy lánynak. Azt tartom szégyenletesnek, hogy egy fiúnak kellett a lányokat figyelmeztetni az utcai ismerkedés veszélyeire.

Bácskai Judit, Szeged

NE ÍRJÁK ELŐ!

Tizenhárom éves lányok vagyunk, és már velünk is történt hasonló eset. A fiúk talán azért nem mernek kezdeményezni, mert a lányok többsége igen beképzelt, különösen ha jobb cuccban jár.

A pirosinges fiú rosszul tette, hogy a lányokat ilyen módon utasította vissza. Udvariasabban is megmondhatta volna, hogy utcán nem ismerkedik. A másik esetben is a fiúk voltak szemtelenek, amikor kigúnyolták a lányt, aki a pad alatt levelezett. Szerintünk ne legyen előírva, hogy lánynak vagy fiúnak kell kezdeményeznie a kapcsolatot.

Bea–Erika, Sajópálfala

KEDVES SZERKESZTŐSÉG!

Sokat gondolkodtam már azon, hogy tollat fogok, és megírom gondolataimat és gondjaimat a Bizalommal című rovatnak. Sajnos, eddig semmi sem lett belőle. Talán azért, mert lusta voltam írni, de még inkább amiatt, mert kérdéseimre majdnem mindig megtaláltam a választ valamelyik levélírónak írt válaszukban. Úgy gondolom, hogy más is választ talál egy-egy kérdésére ebben a rovatban. Éppen ezért nagyon meglepett az egy „Bajáki 7-es" levele.

Sokaknak igen sokat jelenthet ez a rovat. Sok levél mosolyogtató, de őszinte levélíróra vall. A Bizalommal rovatnak szerintem már sokan írtak levelet és még sokan is fognak!! Ez azt jelenti, hogy sokaknak igenis fontos ez a rovat! Többet jelent, mint sikeres együttesek képének nézegetése!!!

Ahogy soraimat végigolvasták, biztosan azt hiszik, hogy ezt egy olyan lány írta, aki nem divatozik, szorgalmas, kitűnő tanuló és utálja, ha valaki az utolsó divat szerint öltözik, és tanulás után, esetleg helyett, a diszkóba jár! Pedig ez fordítva van! „Égnek áll" a hajam, imádom a zenét, a hangoskodást, a diszkót, a jó bulikat. Minden hülyeséget „majmolok". Kívülről olyannak látszunk, mint egy divatbolond, dilis banda! Pedig sokan belülről mások vagyunk. Nagyon mások! (Pl.: én is 4,5-ös tanuló vagyok.) Néha igenis szívesen megnéznénk egy romantikus filmet. Megsiratnánk egy szép történetet!! És igenis a kemény rock mellett mást is hallgatnánk, de akkor a többiek a hátunk mögött röhögnének! Ha nagyon ragaszkodnánk hozzá, ki lehetne bírni ezt a cikizést, de ilyenek vagyunk! Inkább feladjuk saját egyéniségünket, mert az már nem „menő"!! Igen, én is ezek közé tartozom. Kár lenne tagadni, és nem is tagadom! De nem mindenki ilyen. Mert miért látsszon másnak, mint aki??

„IGENIS, SZÜKSÉG VAN RÁ!"

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző **lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő** szakmunkástanulónak iskoláz be az 1988/89-es tanévre.

Felvételi vizsga nincs. Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó a tanulmányi előmeneteltől függően. A III. évben szakmunkásbér: 2500—3500 Ft/hó.

Társadalmi ösztöndíj: tanulmányi szerződés alapján, a tanulmányi eredménytől függően: 500—750 Ft/hó.

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatásokat biztosítunk tanulóink részére.

Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után:
— lányoknak 5500—8500 Ft/hó;
— fiúknak 5200—6700 Ft/hó.

Jelentkezni lehet munkanapokon 7—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT
Magyar Pamutipar,
személyzeti-oktatási osztály,
Budapest, Pamutgyár u. 2.
1046.
Telefon: 693-847 vagy
693-11/115-ös mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1988—1989-es tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmunkástanulónak.

A tanulmányi idő három év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta +100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások:

— 5 Ft térítésért teljes ellátás (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a harmadéves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség! A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Központ
1. sz. Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. 1502.
Telefon: 662-688.

LÁNYOK, FIÚK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttétek el, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek **textilkikészítő** szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a **textilfestő** és **-kikészítő** szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, másik ágát a **textilnyomó** szakmát csak fiúknak.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 50—800 Ft, a tanulmányi eredménytől és az évrfolyamtól függően. A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 700 Ft, valamint tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik: az alapösztöndíj 30—50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot közepes, vagy annál jobb tanulók kaphatnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközép- és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban folyik.

Elsőéves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes, színes képekkel tarkított tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet a BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat személyzeti és oktatási főosztályán — Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. 1036. T.: 687-834.

HIRDETÉS

LABDARÚGÓ KI KICSODA

Matricagyűjtő album

a 16 NB I-es labdarúgó csapat 20—20 játékosának színes arcképéhez

Színes, öntapadós matricákon a hazai futballvilág csillagai. Albumba ragasztható a lelátó 320 kedvencének színes fényképe.

Az album ára: 38,– forint.

A játékosok képei havonta 8 csomagban – egy-egy csomagban hat színes matrica – négy hónapon keresztül jelennek meg.

Egy csomag ára: 17,– forint.

A rendszeres gyűjtők jutalomsorsoláson vehetnek részt!

A nyereményjáték részletes feltételeit a Planétás matricagyűjtő album tartalmazza!

Kapható vidéken a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat könyvesboltjaiban, Budapesten a HOBBI Könyvesboltban (XIII., Sallai Imre u. 22/b), valamint a Népstadion és Intézményeinek rendezvényein és az NB I-es csapatok labdarúgópályáin.

Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat

A mi szakmánk vár még rátok! Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei! Jelentkezzetek papíripari szakmunkástanulónak a Csepeli Papírgyárba! A képzési idő három év. Az elméleti oktatás helye az 50. Számú Textil- és Papíripari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u. 27.). A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket nyújtjuk:

- **a tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft) + tanulmányi pótlék (10—50%), és tanulmányi ösztöndíj (50—900 Ft);**
- **térítésmentes ebéd;**
- **teljes tanfelszerelés és munkaruha;**
- **kollégiumi elhelyezés;**
- **minden tanévben egy teljes öltözet ruha;**
- **ingyenes kirándulás, üdülés;**
- **a tanulmányi eredménytől függően, minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalom;**
- **sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;**
- **ifjúsági klub, könyvtár.**

A papíripari szakmai ismeretek középfokon is elsajátíthatók a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolában (Budapest II., Lajos u. 1–3.). Az iskola a négyéves képzési idő elteltével középfokú szakmai végzettséget és érettségi bizonyítványt ad. A középiskolások a szakmunkástanulókkal azonos kedvezményben részesülnek.

Továbbtanulási lehetőséget a Könnyűipari Műszaki Főiskola biztosít.

Fiatalok! A papír több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

Jelentkezzetek! Biztos jövő, jelentős kedvezmények!

Bővebb felvilágosítást a Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya ad.

Cím: Budapest XXI., Duna u. 42. 1751.

Telefon: 279-620/535, 301.

PAPÍRIPARI VÁLLALAT CSEPELI PAPÍRGYÁRA * 1923 *

HIRDETÉS

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

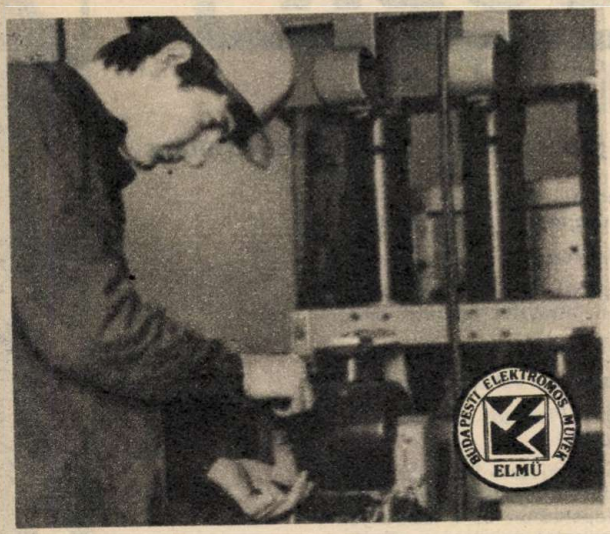

A Budapesti Elektromos Művek az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. Felelős – ellátási területén belül – a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.

1. A vállalat kezelésében levő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.

2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.

3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózatfelszerelési, -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek három év, érettségizetteknek két év. A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást – tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést – megkapnak. A vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A harmadéves tanulókat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk. A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyszerelő, műszerész, vízvezetékszerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja.

Cím: Budapest VI., Weiner Leó utca 7. 1065.
Telefon: 126-011.

FIGYELEM!

Gyertek az EGIS Gyógyszergyárba szakmát tanulni!
A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli. Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:

vegyianyaggyártó (erre a szakmára elsősorban fiúk jelentkezését várjuk); hegesztő; központifűtés- és csőhálózatszerelő; gázvezeték- és készülékszerelő; vízvezetékszerelő; géplakatos; vegyigépszerelő; vas- és fémszerkezet-lakatos; villamosgép-szerelő; irányítástechnikai műszerész; műszergyártó és karbantartó (csak budapestiek jelentkezését várjuk); szobafestő-mázoló-tapétázó; kőműves; padlóburkoló; esztergályos; bútorasztalos.

A képzési idő 3 év, kollégiumot biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek az általános vegyész szakmában.

A képzési idő 4 év, kollégiumot biztosítunk.

Az általános vegyész szakmában – tanulmányi eredménytől függően – lehetőség van a technikusi képesítés megszerzésére.

Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:

tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj, 500 Ft társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés a tanulmányi eredménytől függően, jutalomlehetőség, szociális juttatások (segély, ebéd, munkaruha stb.); üdülési és kulturális lehetőség.

Támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában (nyelv), vagy szakmai tanfolyamokon.

Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkábalépés és az azt követő időszak nehézségein.

1987-ben a pályakezdő szakmunkások alapórabére 26,20 Ft volt.

A továbbtanulással kapcsolatos további részletekről tájékoztatást ad az EGIS Gyógyszergyár oktatási osztálya.

EGIS

Címünk: Budapest X., Keresztúri út 30–38.
Levélcím: Bp. 10. Pf.: 100. 1475.
Telefon: 836-702.

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.

Ne feledjétek: vár az EGIS!

HIRDETÉS

Levélbarátság

ÖTÖDIKESEKKEL LEVELEZNÉNEK: BUCSÁNSZKI SZILVIA, Bácsalmás, Bajcsy-Zsilinszky u. 13. 6430; TANYÓ MÓNIKA, Fajsz, Rákóczi u. 50. 6352; FRIGYIK KATALIN, Jászárokszállás, Tanya 42. 5123; MAGYAR BEÁTA, Pókaszepetk, Mező 1. u. 23. 8932; NAGY EMERENCIA, Dédestapolcsány, Ságvári E. u. 19. 3646; SMID ATTILA, Hatvan, Tabán u. 63/a. 3000; LÉNÁRT RITA, Mezőkovácsháza, Táncsics M. u. 21. 5800; BALLA TAMÁS, Nagytálya, Ady Endre u. 3. 3398; PLESKÓ KRISZTINA, Orosháza, Szabó D. 15. 5900.

HATODIKOSOK LEVELEIT VÁRJÁK: PÁPA HENRIETTA, Zákány, Szegfű u. 13. 8852; SZOBOSZLAY ILDIKÓ, Ikervár, Péterfa u. 5. 9756; KIS TAMÁS, Nagyberki, Vörös Hadsereg utca 78. 7255; CEGLÉDI MÁRTA, Csengele, József Attila tér 1. 6765; DÖMSÖDI JUDIT, Székesfehérvár, Piac tér 21/9. 8000 RÁCZ BORBÁLA, Veszprém, Komócsin Z. u. 34/a. 8200 MÁNDOKI ANDREA, Karcag, Szabó József u. 9. 5300; MALÁRIK BEÁTA, Szigetszentmiklós, Gyári út 50/2. 2310; BALI ANDREA, Karancsság, Kossuth u. 7. 3163; MOLNÁR ERIKA, Felsőpakony, Ady E. u. 62. 2363; JASINKA NATÁLIA, Uszód, Zrínyi u. 2/B. 6332; HIRT TERÉZ, Bátaszék, Zrínyi u. 20. 7140; MAGYAR ZSUZSANNA, Diósjenő, Dózsa Gy. u. 3. 2643; VENCZEL ILDIKÓ, Zirc, Hunfalvi P. u. 17. 8420; NOCKTA ZSUZSANNA, Zirc, Béke út 7. 8420; VIDA VIKTÓRIA, Baracs-Apádszállás, Petőfi u. 14. 2427; BALTA LÍVIA, Sóskút, Jókai u. 47. 2038; GAJDOS BRIGITTA, Nyírtelek, Bedőbokor 5. 4461; BERTA ANDREA, Szeged, Vértói u. 1. 210. ép. 6725; JAKAB KATALIN, Kincsesbánya, Kossuth u. 10. 8044; GODÓ IDA ESZTER, Heréd, Borszéki u. 30. 3011; NAGY ERZSÉBET, Detek, Kossuth u. 74. 3834; TÖRÖK TÜNDE, Fülöp, Arany J. u. 18/a. 4266; VIGYIKÁN MÁRTA, Elek, Kemény J. u. 33. 5742; JUHÁSZ ZSUZSANNA, Detek, Kossuth L. u. 71. 3834; ÜVEGES ANITA, Heréd, Kökényesi u. 57. 3011; SÁNDOR ZSUZSANNA, Lajoskomárom, Ifjúsági u. 14. 8136; SÁNDOR ANETT, Tar, Zalka Máté u. 3. 3073; SOÓS ERIKA, Elek, Batthyány L. u. 2/b. 5742; SZŐGYI SZILVIA, Szigetcsép, Jókai u. 50. 2317; TAKÁCS ÉVA, Ercsi, Nefelejcs u. 24. 2451; HORVÁTH RENÁTA, Kaposvár, Kodály Z. u. 43. 7400; GAÁL MARIANNA, Zalaegerszeg, Valicka u. 20. 8900; KOTOGÁNY KRISZTINA, Szeged, Titeli u. 19. 6729; BELLOVITS MÓNIKA, Pilisvörösvár, Szondy u. 6. 2085; VUK ÖRS, Kurityán, Dózsa Gy. u. 6. 3732 — őrsök leveleit várják.

HETEDIKESEK LEVELEIT VÁRJÁK: KALMÁR LAJOS, Berhida, Bem u. 9. 8181; KNIESZ ERZSÉBET, Csengőd, Bucka 58. 6222; SINKA BORBÁLA, Tiszavasvári, Madách u. 56. 4440; POLYÓKA MÓNIKA, Tiszaföldvár, Bacsó Béla u. 16. 5430; KONCZ GABRIELLA, Nagylók, Petőfi Sándor u. 15. 2435; SZABÓ CSILLA, Kenderes, Tompa M. u. 3. 5331; TÓTH ANITA, Lövő, Petőfi S. u. 23. 9461; BUJDOSÓ ESZTER, Lövő, Petőfi Sándor u. 14. 9461; IVÁNCSIK ANDREA, Debrecen, Hajdú J. 11. 4031; KOVÁCS MÓNIKA, Karancsberény, Rákóczi út 81. 3137; JANKOVICS BEÁTA, Sajóvámos, Akácos út 12. 3712; CHOVAN JUDIT, Békéscsaba, Gyöngyösi u. 20/1. 5600; SIMON ÉVA, Polgár, Móra F. u. 1. 4090; KURTAI ILDIKÓ, Diósjenő, Vörösmarty M. u. 35. 2643; ERDÉLYI JÓZSEF, Kalocsa, Pf.: 42. 6301; BÁRDOSI JUDIT, Nagykálló, Korányi Frigyes u. 41. 4320; BÓDI JÓZSEF, Nagyréde, Rákóczi út 104. 3214; DÁVID JUDIT, Tiszajenő, Vasút u. 167. 5094; PÁLL ZSOLT, Bátorliget, Kossuth út 57. 4343; KUN IBOLYA TÜNDE, Felsőpakony, Bem József u. 14. 2363; JUHÁSZ ERIKA, Valkó, Rákóczi út 31/b. 2114; NAGY JUDIT, Bátonyterenye, Lovász J. út 13. 3070; VÁRHEGYI BEATRICE, Barcs, Lenin út 7—9. 7570; DUSNOKI KATALIN, Bácsalmás, Rudics u. 28. 6430; FEDOR ANITA, Kazincbarcika, Főtér 23. 3700; BARTÁK MÁRTA, Gyöngyös, Dózsa Gy. u. 24. 3200; KACSÓ ANDREA, Karcag, Kisújszállási út 126. 5300; NAGY TÜNDE, Gyulaháza, Mártírok út 6. 4545; MAJOROSI ERZSÉBET, Nagyszénás, Kinizsi u. 22/1. 5931; TERNER ISTVÁN, Eger, Kisvölgy u. 78. 3300; KECSKÉS ISTVÁN, Dabas, Rákóczi út 24. 2371; LANTOS MÁRIA, Ballószög, VK. 100. PL: 19/b. 6035; BATA MARIANNA, Görcsöny, Rákóczi út 10. 7833; CSONTI JÓZSEF, Ajka, Béke út 29. 8400; SZABÓ PÉTER, Szerecseny, Kossuth L. u. 45. 8544; MATICS OLIVÉR, Szerecseny, Árpád u. 11. 8544; BARANYI CSILLA, Gyermely, Kossuth L. u. 6. 2821; KISS ANDREA, Kaszaper, Május 1. út 2. 5948; JUHÁSZ BERNADETT, Kaszaper, Május 1. u. 4. 5948; FITOS LEVENTE, Felsőpakony, Rákóczi u. 32. 2363; PATYI SZILVIA, Szeged, Kereszttöltés u. 26/a. 203. ép. 6723; STICZ ÁGNES, Erdőtelek, Széchenyi u. 30. 3358; ROST ANIKÓ, Bátorliget, Rákóczi u. 62. 4343; BOBÁK JÁNOS, Magyarnándor, Ifjúság u. 4. 2694; GENDRÁCS ZSUZSA, Bükkábrány, Sályi u. 38. 3422; PATKÓS RITA, Deszk, Felszabadulás u. 8. 6772; SZATMÁRI ANIKÓ, Doboz, Vágóhíd u. 2. 5624; HORVÁTH ZSANETT, Lövő, Sport u. 2. 9461; HUGYECZ EDIT, Nógrádsáp, Hunyadi u. 7/III. 2685; PETŐ ERIKA, Jászberény, Kossuth L. u. 109. 5100; SIMON ILDIKÓ, Bak, Ady E. u. 12. 8945; HÓBOR BEÁTA, Bak, Rákóczi u. 40. 8945; GULYÁS ZSUZSANNA, Miskolc, II., Jegenyés 18. 3508; OSZIP ZSUZSANNA, Kecskemét, Akadémia krt. 34. 6000; KARÁTH ÉVA, Kecskemét, Akadémia krt. 43. 6000; CSÉCSEI JÓZSEF, Kartal, Vöröshadsereg u. 55. 2173; BÁCSKAI ILDIKÓ, Sárhida, Béke u. 4/a. 8944; KOVÁCS GYULA, Tét, Bercsényi u. 13. 9100; KÓCSOR ÁGNES, Jászárokszállás, Vörös Hadsereg u. 29/a. 5123; KÁSA LAURA, Szentes, Ady Endre u. 41. 6600; BERESZÁSZI ANITA, Barabás, Bem u. 29. 4937; KEMECSI LÁSZLÓ, Kunmadaras, Honvéd u. 4/a. 5321; VARGA JUDIT, Nógrád, Ady E. u. 28. 2642; MÉSZÁROS TÍMEA, Nógrád, Kossuth L. u. 38. 2642; KABAI PÉTER PÁL, Tompa, Kiss u. 7. 6422; BOROS ÉVA, Boglárlelle, Szövetség u. 10. 8638.

GYERMEKEK A GYERMEKEKÉRT

Falinaptár

Megvetted már a Magyar Úttörők Szövetsége Gyermekek a Gyermekekért akció segítésére megjelent falinaptárát? Ha igen, találtál rajta egy képeslapot: egy intézmény szép épületét, a két kedves és egészséges figura, Makk Marcsi és Makk Marci „lakóhelyét", melyet Budapesten a Népköztársaság útja 82. szám alatt személyesen is megcsodálhatsz.

Nos, a válaszadáshoz valóban segítettünk november 5-i számunk 22. oldalán, de ha figyelmesen olvasol, e sorokból is megtudhatsz egyet s mást. A beküldési határidő pedig változatlan: 1987. november 30.

A Pajtás-BAN OLVASTUK

TINIVITA

Én egy 13 éves lány vagyok, nyolcadikos. A 24. szám elolvasása után fogtam tollat. Először idézek a számból: „Ijesztő, hogy a gyerekek menynyire nem mernek tanáraikhoz fordulni . . ."

De ebben nemcsak mi vagyunk a hibásak. A tanárnak olyan kapcsolatot kéne teremteni a diákkal, hogy bármiben segítségét kérhesse, hogy a te szavaiddal éljek „nem kimondottan tantárgyi kérdéseikkel". De amikor a tanár azt várja, hogy mikor kap rajt egy pillantást, egy mosolyt, egy levél átadását, és csak úgy véletlenül megkérdezi:

– Na, írt a Zoli?

Nem akarok általánosságról beszélni, de van ilyen. Ilyenkor a gyerek szorongva veszi tudomásul, hogy tanára tud kettőjük kapcsolatáról. Az nem is lenne baj, hogy tud róla, de legalább ne tegyen kínos megjegyzéseket. Ha mégis, a diák már nem fog hozzá fordulni bizalmas problémáival. A másik a gyerek–szülő kapcsolat. Nagyon irigylem az olyan barátnőimet, akik az édesanyjukkal mindent megbeszélhetnek, mert nem azt fogja válaszolni: „Az én koromban mi még rá sem mertünk gondolni a szerelemre." Vagy: „Az én koromban a lányok még nem törték ilyesmin a fejüket."

Mert sajnos, nálunk ez van. Tudom, nagy különbség van az ő tiniéveik és a mienk között. De azt nem értik meg, hogy a világgal együtt mi is mások vagyunk. Apu pedig kereken azt közölte velem, hogy 18 éves korom előtt nem mehetek diszkóba. Anyu pedig nem hajlandó velem elbeszélgetni, csak annyit mondott, hogy le ne feküdjek egy fiúval. És semmi mást. Mert ő csak akkor akar velem beszélni, amikor már eljött az ideje, vagyis ha menyasszony leszek. Hogy az ilyen kapcsolat hova vezet? Oda, hogy kénytelen leszek titokban diszkóba járni, vagyis szórakozni, ha nem akarom, hogy amíg a társaim szórakoznak, én négy fal között éljem le a fiatalságom.

Az a szerencsém, hogy én könyvekből elég jól pótoltam a tudatlanságom. Mert arra nem gondolnak, hogy én, ha le akarok feküdni, akkor nekem nincs szükségem arra, hogy diszkóba járjak. Nekem viszont eszem ágában sincs lefeküdni, vagyis szűzen szeretnék férjhez menni. Csak anyuék sajnos, nem értenek meg. Azt hiszik, minél kevesebbet tudok, annál kevesebb butaságot csinálok. Pedig ez valamikor pont az ellenkezője. Sokat hallani, hogy hány lányt zsarolt a sráca, hogy vagy lefekszel velem, vagy engem többet nem látsz. A lány, hogy el ne veszítse, lefekszik vele. És ráadásul nem is védekezik. A fiúnak mi lesz a következő lépése? Egyszerű: lelép. A lány pedig viselheti a következményeit.

BIZALOMMAL

Nagyon sok barátom és barátnőm van, akikkel mindent meg tudok beszélni, de azért hiányzik a szülői kapcsolat. Egyre inkább hazudásra késztetnek, ami nagyon nehezemre esik. De nincs más lehetőségem, ha igazán boldog szeretnék lenni és hasznát venni annak, hogy vagyok, élek. Ismét idézek: „. . . . én a tiniszerelmet inkább barátság formájában képzelem el."

Szeretném, ha megmagyaráznád, mit értesz a barátságon, mit szerelmen. Mert nem vonható mindig összе ez a két fogalom. Én elég helyes lány vagyok. Nem járok egy fiúval sem, mert a körülmények nem teszik lehetővé. Sokszor úgy érzem, hogy szükségem van egy srácra, aki több lenne, mint barát. Igen, nagyon szeretném. De rá kell döbbennem, hogy még várnom kell.

Kérdeznék valamit. Te kb. hány éves korodban képzeled el a szerelmet, mint szerelem?

De ugye, azért te sem hiszed, hogy mi, tizenévesek is csak barátság formájában képzeljük el a tiniszerelmet? Szerintem sokan ebben a korban voltak képesek tartós kapcsolatot kialakítani, mert később csak az alkalmi kapcsolatokra hajtottak. Nekem, ahogy a levélből is kitűnik, nincs konkrét, egyirányú problémám. De ebben a világban élek, ezek a problémák vesznek körül. Mindenhol megoldatlan kérdések. Én leírtam a saját véleményemet. Ezután csak arra kérlek, hogy a kérdéseimre minél előbb válaszolj" és a véleményedre, minden apróbb észrevételedre is kíváncsi vagyok!

„EGY TINI A MAI VILÁGBÓL"

Érdekel?

CSÚCSTÖRTÉNET

A remény őszéről írtam a múlt héten: az új szovjet—amerikai csúcstalálkozó kitűzése indokolja ezt. Földünk két leghatalmasabb országának legfőbb vezetői tárgyalnak egymással.

Az utóbbi évtizedekben több történelmi csúcstalálkozóra is sor került. Még javában dúlt a második világháború, amikor — 1943-ban — a népirtó Hitler hódító birodalma ellen küzdő antifasiszta szövetség vezetői, Sztálin, Churchill, Roosevelt Teheránban tartottak megbeszélést. A Hitler elleni együttműködés gyümölcse volt az 1945-ös jaltai és potsdami értekezlet is.

Aztán ez a szövetség felbomlott, megkezdődött az úgynevezett „hidegháború" — amely itt-ott forró háborúba is átcsapott. Ennek az időszaknak vetett véget a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország vezetőinek genfi találkozója 1955-ben. Nyikita Hruscsov szovjet vezető 1959-ben Eisenhower elnök vendége volt az Egyesült Államokban, de ezt hányatott évtized követte a szovjet—amerikai kapcsolatokban. Richard Nixon volt az első amerikai elnök, aki a Szovjetunióban járt, 1972-ben. Leonyid Brezsnyevvel még többször találkozott.

Mihail Gorbacsov már 1985-ben, főtitkárrá választása évében randevút adott az amerikai elnöknek Genfben, ugyancsak ő javasolta tavaly a reykjavíki megbeszélést. Amerikai útjának, mondotta többször is, csak akkor van értelme, ha nem csupán turistáskodás lesz. Nos, ma már tudjuk, hogy nem az lesz: erre az alkalomra sikerült kidolgozni az 1945-ben Hirosima japán város elpusztításával kezdődött atomkor első leszerelési egyezményét.

Ennek eredményeként eltűnnek majd glóbusunkról a legveszélyesebb atomfegyverek, a „közepes" hatótávolságú — 500 és 5000 kilométer közötti távolság megtételére képes — nukleáris rakéták. Ez persze csak az első lépés. De régi igazság, hogy a leghosszabb út is egy lépéssel kezdődik.

Baracs Dénes

1. A turista mindig nyomon van. A saját nyomán, amit mindegyik lépése után maga mögött hagy. Persze ő is talál nyomokat. Az előtte haladókét. Érdekes világ a nyomok világa, amely azonban csak a tapasztalt turistáknak jelent valamit.

V. RÉSZ

2. Na jó! Persze nem az efféle nyomokról beszélünk... Ahhoz tényleg nem kell tapasztalt turistának lenni, hogy valaki megállapítsa: erre emberek jártak. És persze, hogy miféle emberek...

3. Jóval érdekesebb például megfigyelni az állatok lábnyomának a rajzolatát, tollukat, viselkedési szokásaikat. Ezek alapján némi képet kaphatunk a környék állatvilágáról. Vadetetők, fürdésre alkalmas dagonyák környékén megfigyelhetők a fákhoz dörgölőző állatok fatörzsre ragadt szőrszálai, sörtemaradványai, a fűben pihenő állat „fű-ágy" alakja, mérete. A pocsolyákban fürdő vaddisznók nagyságára például abból is következtethetünk, hogy milyen magasságig sárosak a környező bokrok, vagy a környező fák törzsei.

4. A nedves talajon gipszből ki lehet önteni a vadak lábnyomát úgy, hogy a nyomot egy kartonpapírral körülkeríted és leöntöd gipszpéppel. A száradás után, ha óvatosan lefaragod az öntvényről a földet, előbukkan az állat gipszlába.

5. Némi gyakorlat után meg tudod különböztetni a keréknyomokat is. Más a nyoma a kerékpárnak, a szekérnek, a motornak, az autónak. Sőt, a lecsöppenő olajfolt alakja még a menetirányt is megmutatja: arrafelé haladt a jármű, amerre az olajfolt elvékonyodik.

6. Az éles szemű kiránduló az előtte haladó cipőtalpának lenyomatából meg tudja állapítani, hogy viselője férfi, nő vagy kisgyerek. Érdekes: a cipőtalp hosszának hatszorosa az illető testmagasságát adja meg! Szóval ne feledjük: a turista mindig nyomon van. Ha zöldfülű, akkor csak a sajátján, ha profi, akkor viszont az erdő egy nyitott könyv előtte!

A liftesfiú

Ezek hirdetések!
Bolondok!
PEST
Mindenütt csak diplomásokat keresnek!...
...Engem meg nem keres senki!
Gyors, dinamikus, fiatal munkaerő kerestetik, egyetemi végzettség nélkül is...
EZ AZ!!
SOHOU
Ez nekem szól!
Ebben a beosztásban gyorsan juthat a legmagasabb szintre is.
Remek!
De vigyázzon, könnyen lezuhanhat, ha nem lesz elég okos, higgadt!
Valóban?
Vállalom!
Bízhat bennem!
Bravó!
Ezt kihagyhatom volna!
A másodikra!
VÉGE
NADO-TOTHÁRD

LÁTHATSZ!

NYERHETSZ!

Egy november 21-e és december eleje között felhasznált színházjegyért és egy írásos, rajzos pályamunkáért tíz gyermek- és ifjúsági előadásra szóló színházjegyet kaphatsz, illetve értékes kazettákat és lemezeket nyerhetsz, ha megnézed az I. Országos Gyermekszínházi Találkozó bármelyik előadását Budapesten vagy Győrben. Az előadást követően a színházjegyet ne dobd el, hanem a pályaművedet (bármely technikával készült rajz, kritika, fogalmazás) hátlapjára ragaszd fel és küldd el a Pajtás címére: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397.

A borítékra ragaszd fel a felhívásunk mellett található kis rajzocskát. Pályaműved terjedelme ne legyen több négy levélpapírra írott, vagy két gépelt oldalnál.

A Pajtás címére érkező pályaművek (írás, rajz) elbírálását a lap és a Színházi Intézet munkatársai, illetve egy grafikus szakember végzik.

PÁLYADÍJAK: I. díj: 2 személyre szóló, ingyenes belépő a budapesti Arany János Színház ebben az évadban futó minden előadására (vidékieknél 2 személy utazási költségeit is fedezik). II. díj: 2 személy ingyenes belépőt kap a budapesti színházak bármely öt gyerek- és ifjúsági előadására (2 személy utazási költségét ugyancsak fedezik a pályázat kiírói). III. díj: 2 személy három előadásra szóló ingyenes belépője bármely budapesti vagy vidéki színház gyermek- és ifjúsági előadására, utazási költségtérítéssel. A harmadik díjasok könyveket, hanglemezeket, kazettákat is nyerhetnek pályaművükkel.

A legjobb pályaműveket a Pajtás közli.

Beküldési határidő: 1987. december 15.

Az előadások időpontja és helyszíne: Radnóti Miklós Színpad (VI., Nagymező u. 11.) november 21., 11 óra: Mesélő kert; Arany János Színház (VI., Paulay Ede u. 25.): november 21., 15.00 óra: Emil és a Detektívek, november 22., 15.00 óra: Oliver; Fővárosi Operettszínház (VI., Nagymező u. 17.): november 22., 10.30: Gyermekbalettek; Mikroszkóp Színpad (VI., Nagymező u. 22–24.): november 24., 9.30 óra: Banyatanya; József Attila Színház (XIII., Váci út 63.): november 24., 19.00 óra: A kis herceg; Nemzeti Színház (VII., Hevesi Sándor tér 4.): november 26., 19.00 óra: Légy jó mindhalálig; Hökön Színpad (Gutenberg Művelődési Központ, VIII., Kölcsey u. 2.): november 27., 18.00 óra: Peti meg a róka; Thália Színház (VI., Nagymező u. 22–24.): november 28., 10.30 óra: Kék madár; Játékszín (VI., Lenin körút 106.): november 28., 14.30 óra: A vén bakancsos és fia, a huszár; Népszínház (I., Színház u. 1–3.): november 29., 14.30 óra: Nyakigláb, Csupaháj, Málészáj.

Vidéki színházak műsora az Arany János Színházban: Veszprémi Petőfi Színház: november 23., 15.00 óra: Az unokaöcsém nagy csibész; Kaposvári Csiky Gergely Színház: november 24., 16.00 óra: Varázssütemény; Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház: november 26., 15.00 óra: Pinokkió; Szegedi Nemzeti Színház: november 27., 15.00 óra: Koldus és királyfi; Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház: november 30., 15.00 óra: Pinokkió; Békéscsabai Jókai Színház: december 1., 15.00 óra: Sándor, József, Benedek; a Pécsi Nemzeti Színház előadása a Mikroszkóp Színpadon: november 23., 9.30 óra: Sólyom Kati műsora; Győri Kisfaludy Színház előadása Győrben: november 25., 15.30 óra: Tengerkék.

Pajtás

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

87.1051
Athenaeum Nyomda Budapest
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

Főszerkesztő: HORVÁTH MIHÁLY

* * *

Főszerkesztő-helyettes: DR. MAJOR ÁRVÁCSKA

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695
A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

RAJZ: GÖRÖG JÚLIA
FOTÓ: SZALAY BÉLA

Pajtás

87|31 XLII. ÉVF. 1987. NOVEMBER 19. • ÁRA: 4,50 Ft

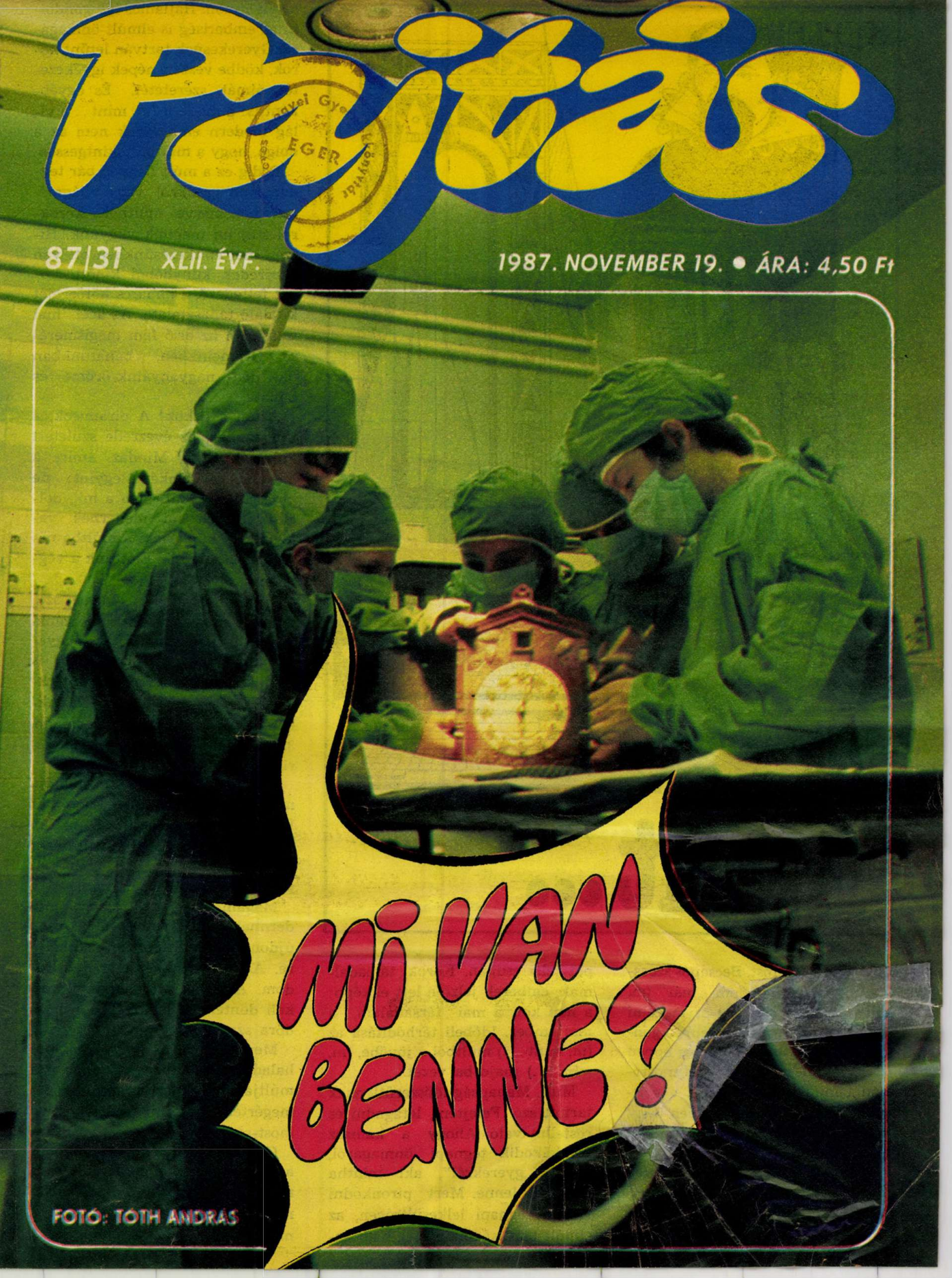

MI VAN BENNE?

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

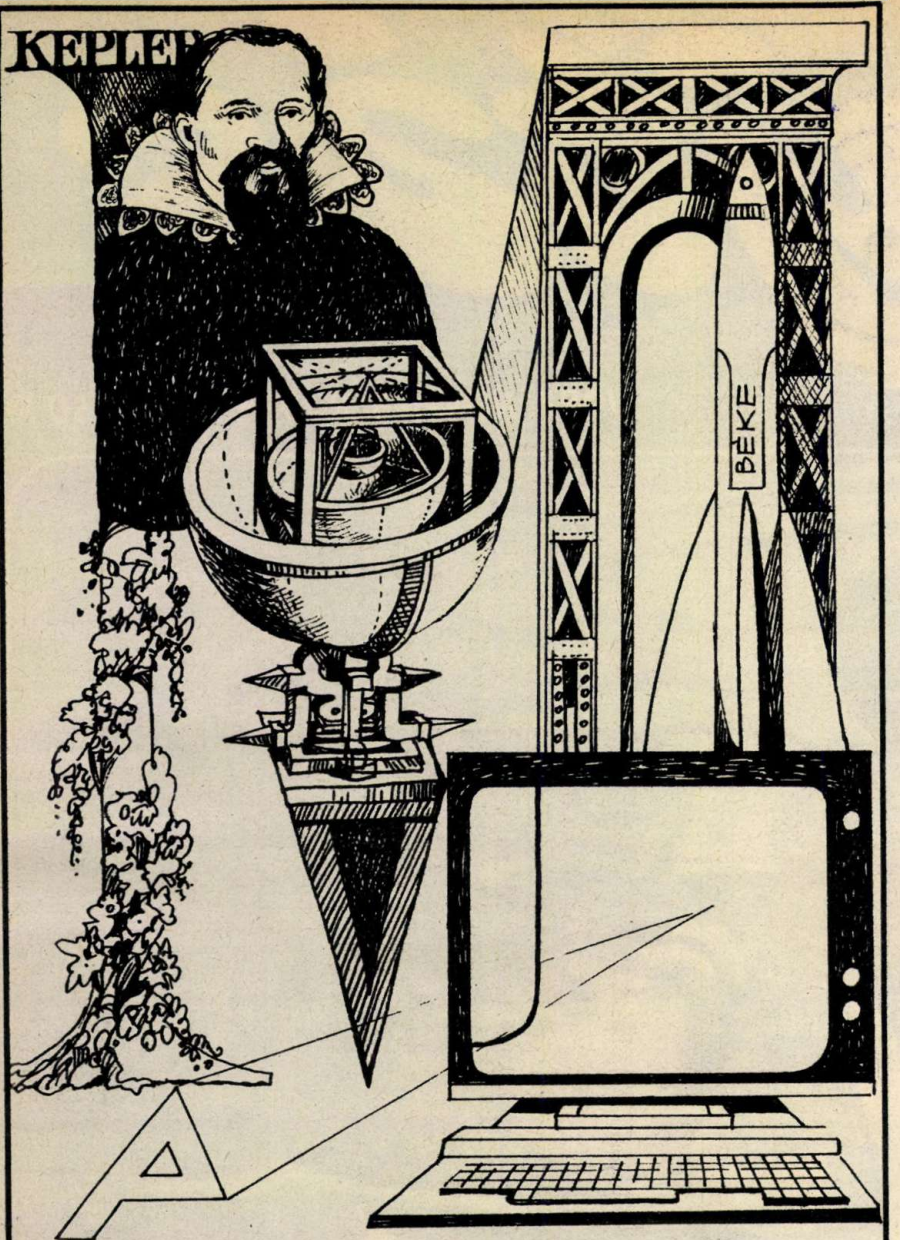

A mint...

M, mint... Most. Becsapós szócska. Mire kimondom, már (m, mint...) volt. A most-ot megélni is alig éljük meg. Szívesebben gondolunk arra, ami volt, vagy éppen arra, ami lesz. A most-tal mostohán bánunk. Emlékezünk a voltra, várjuk a lesz-t, s közben megfeledkezünk arról, hogy ez a most a mi életünk.

M, mint... Ma. Az ember számára immár felfoghatóbb fogalom. Kivált, hogy gondolati köre kitágult. Nem egyszerűen az aznapot jelzi csupán. Korok, társadalmak, emberek jelzője lett ekképp: a mai kor, a mai társadalom, a mai ember. Időbeli térhódítása az (m, mint...) múltból a jövőbe, (m, mint...) majd-ba vezet.

Múlt. Manapság időszerűtlennek tartott szó. Felejteni, letagadni és röstellni való. Ahogy a kamasz gondolkodik tegnapi önmagáról, arról a „gyerekről", aki mintha nem is ő lenne. Mert pironkodni való a tegnapi lelkesültségen, az elmúlt barátságon, a meg nem valósult álmon. Hajlamos így gondolni az emberiség is elmúlt önmagára. Gyerekesnek tartván letűnt korok, ködbe veszett népek igyekezetét, álmát, szeretetét. És egyébként is: a modern (m, mint...) világ modern emberének nem az a dolga, hogy a múltba tekintgessen.

Pedig ez a múlt (legyen bár tegnapi önmagunkról vagy világméretekben mérve: múltbéli korokról szó) mi magunk vagyunk. Hiszen mai építkezésünkben ott van évezredek kunyhóból kinőtt, követ felfedező, a habarcs kötőerejét kitaláló tapasztalata. Az acél mai izzásában az első fém megismerése. Örömeinkben, bánatunkban ük-, déd-, nagyanyáink öröme és bánata.

Aztán a titkok! A piramisok, a Stonehenge, az évezrede született kultúrák titka. Mindaz, amire a ma embere időnként legyint: ne keressük a titkát, nem a mi dolgunk. Hiszen mi modernek vagyunk. Nékünk nem a múltba nézegetés a dolgunk. Előttünk a végtelen: a jövő.

M, mint... Modern. Idegen szó, latinból magyarosodott hozzánk. S mintha jövevény volta magyarázhatná, hogy igazából nem is tudjuk, mit jelent. A szótár ekképp ad feleletet: 1. mai, korunkbeli, 2. újszerű, korszerű, haladó, 3. új, divatos, a legújabb ízlés szerinti.

Az ám, csakhogy ki mondja meg, mi az új és mi a korszerű? Haladónak mi ítélhető? S igazán modern-e az, ami „új, divatos és a legújabb ízlés szerinti", amit holnap a sarokba lehet hajítani?

Magam nem azt tartom modernnek, ami divatos. Még csak újdonságát sem tenném első helyre. A korszerűséget már elfogadom. Ám, ha a fogalmak között kell döntenem, leginkább a haladóra szavazok.

Mert a modern (vagy inkább: haladó) gondolkodás tisztában van múltjával. Fölméri a má-t, s képes megérteni, tisztelni és értékelni a most-ot.

Csakis ez a haladó gondolkodás az, amely hidat épít a múlt és a majd (a jövő) között. Ami azonban nem feledkezik meg a mostról. A mi életünkről, mai magunkról.

A FÉNY

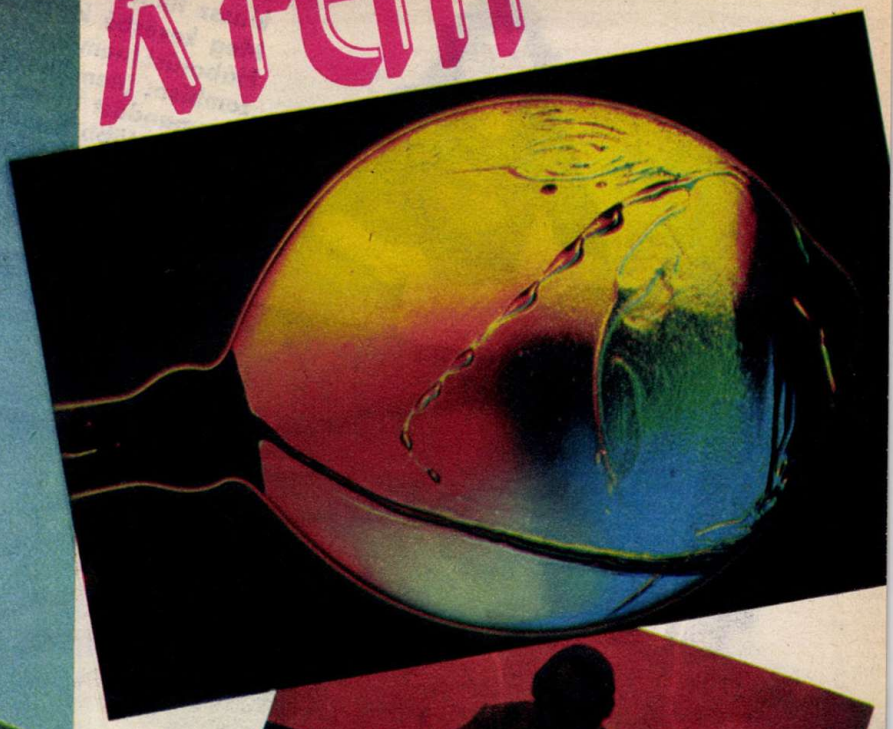

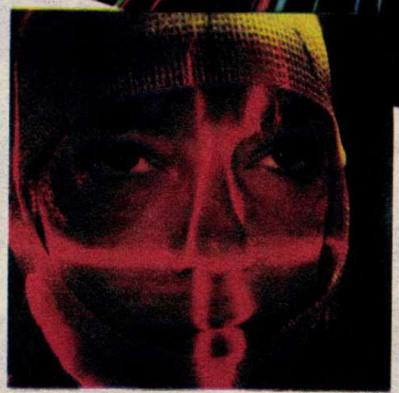

Ha a fényről kell szólni, még mindig nem látunk világosan. A fizikusok azt mondják róla, hogy hullámként is, anyagként is viselkedik.

Aztán meg fene gyors. Jelen tudásunk szerint a fénysebességnél nagyobb sebesség az anyagi világbn nem létezik. Szín sem lenne fény nélkül. Sőt, önző szempont, még az élet sem. Hiszen — ugye, tudod — ahhoz, hogy a szervetlen anyagból szerves legyen, a természetben nélkülözhetetlen a fény.

És ráadásul még szép is . . .

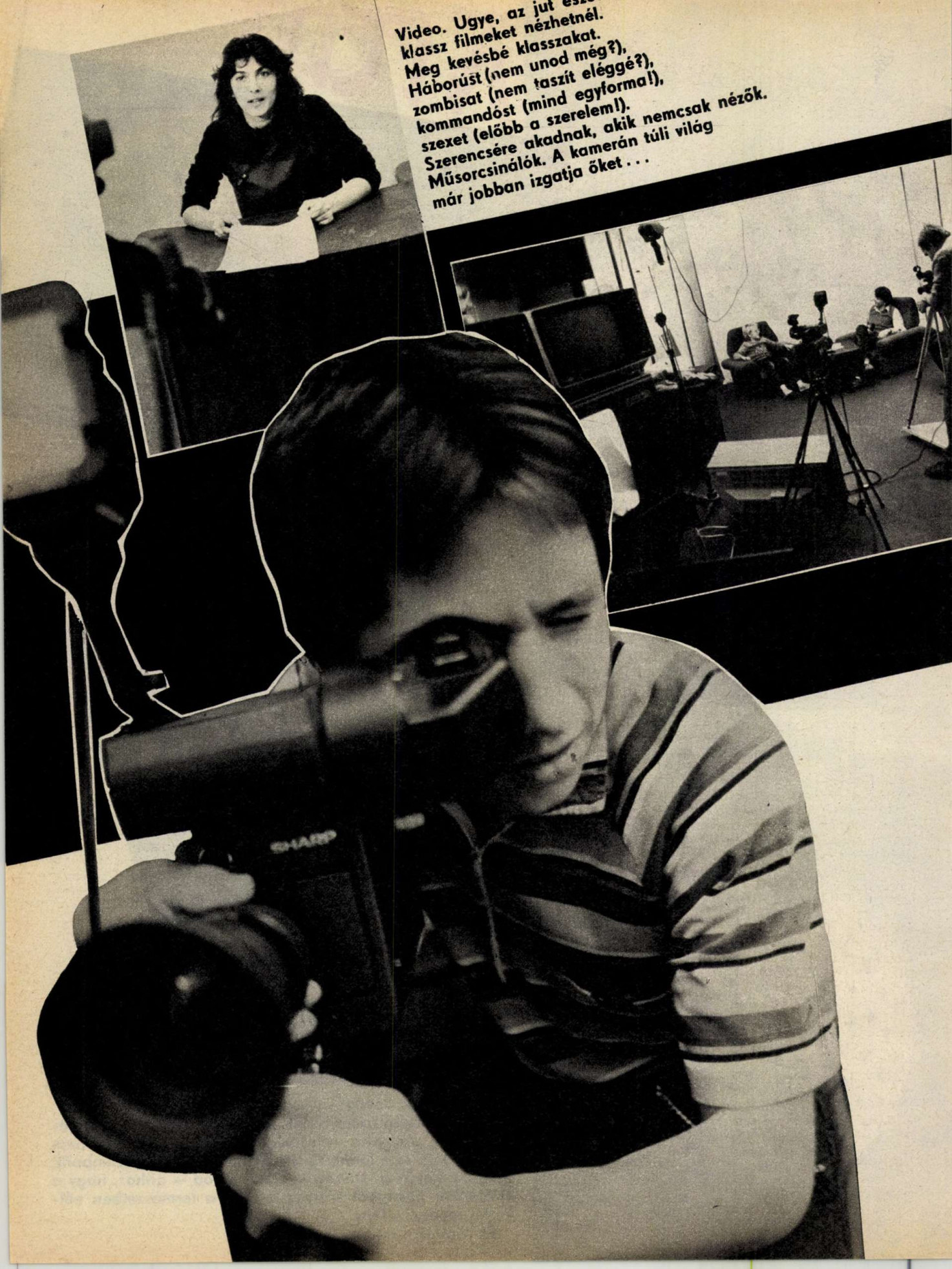
Video. Ugye, az jut esz
klassz filmeket nézhetnél.
Meg kevésbé klasszakat.
Háborúst (nem unod még?),
zombisat (nem taszít eléggé?),
kommandóst (mind egyforma!),
szexet (előbb a szerelem!).
Szerencsére akadnak, akik nemcsak nézők.
Műsorcsinálók. A kamerán túli világ
már jobban izgatja őket . . .

OTTHON-VIDEO

Kétszáz gyerek egy „nagybácsival"? Mégpedig dúsgazdaggal. Ki hallott még ilyet? Magyar származású osztrák, vagy örmény származású magyar? Nem mindegy? Lényeg, a nagybácsi létezik, akár a mesében. Csakhogy ez — szerencsére — nem mese, s legkézzelfoghatóbban Jerecyan Ara úr több százezer forintja igazolja. (Valójában Ara úr kettős állampolgárságú, osztrák—magyar; üzletember és művész.) A budai Münnich Ferenc Gyermekotthon nem tatarozásra, bútor- vagy ruhavásárlásra költhette a pénzt — ezekre ad az állam —, hanem videostúdióra, amelyhez még egy márkás kamerát is a tanárok kezébe nyomott a nagylelkű adományozó.

Még bennünk él az előítélet. Miféle stúdiója lehet egy gyermekotthonnak? No, nem a szó jelentése miatt, hanem mert pénztárcánk szűkös bevétele és temérdek kiadása közben az ugrik be, itt is másra kell a pénz. De ekkor még nem tudtunk Ara úrról! Egymásra pillantottunk a fotóssal, és elállt a szavunk. A televíziósok is elsápadnának, ha meglátnák (filmvetítő, kamerák, reflektorok, vezérlőpult, magnók, rádiók, tévék és monitorok...), s némely riporter és bemondónő, feledve modorosságát, azonnal felnőttszámba venné az amúgy is nagykorú nézőt. Ahogy a végzős egészségügyi szakközépiskolás Molnár Éva „bemondó" partnerének tekinti az otthon fiatal és idősebb lakóit.

— Különbözünk is a televíziótól — büszkélkedik. — Mi válogatjuk össze a programokat; azt, amit szeretnénk. Hétfőnként filmet vetítünk, vagy barkochbajátékot rendezünk. Zsolt bá' és Attila bá' a hétvégeken eljön a dzsesszbalettpróbáinkra. Hányszor néztük már vissza a körcsarnokbeli versenyeket! Tavaly második, tavalyelőtt első helyezést szereztünk. A Start Sportegyesület hirdette meg ezt a versenyt az ország 122 nevelőotthona és -intézete között.

Zsolt bá' csak mosolyog. Aztán mégiscsak komolyra vált Finta tanár úr.

— Nem akarjuk mi a televízióval felvenni a harcot. Adásainkat is úgy tervezzük, hogy semmilyen fontos, érdekes tévéműsort ne keresztezzenek. Lássanak csak minél többfélét a gyerekek!

Ő és Császár Attila (a stúdió vezetője) is véletlenül, kedvtelésből csöppent a dologba. A két lelkes tanár azonnal lelkes gyerekekre lelt. Milyen véletlen! Vagy nem is az!

— Mindent a diákokkal együtt csináltunk. A bútorok saját tervezésű, egyedi darabok. Festettünk, csiszoltunk, pácoltunk. Még a lyukakat is a srácok fúrták a falba! Lehetett volna üveggyapottal bélelni, de az olyan drága... — magyarázza Császár Attila tanár.

— A gyerekek kiváltságnak tekintik, vagy természetesnek könyvelik el a videozást?

— Ki így, ki úgy. De mindannyian nagyon örülnek neki. Természetessé vált, hogy ilyen körülmények között élnek.

Kiss Sanyi fontos személyiség. Az első szakmunkástanuló a stúdióban a technikus. Kamerát állít, zenét, hangot kever.

— Amikor építeni kezdték a stúdiót, beálltam. Nyár volt, unatkoztam, s láttam, hogy kell a segítség. Egyébként is szeretek videozni, s érdekelnek a műszaki dolgok.

— Olyannyira, hogy szakácsnak készülsz.

— Mert az is érdekel — nevet jóízűt.

— Mi vonz a videozásban?

— Elsősorban a film és a zene. Kezdetben csak ezek miatt ragadtam itt. De közben annyi filmet láttam, hogy mostanra már inkább az érdekel, hogy a kamera mögött mi a dolgom, és milyen szakmai fogásokat tudok ellesni.

Sanyi már profinak számít. Nem úgy a nyolcadikos Poprádi Attila. Igaz, pácolta a függönykarnist, de megmaradt nézőnek. Ez egy csöppet sem baj. A többség úgyis az, s ez így van rendjén. Az stúdiózzon, akinek kedve van hozzá.

Finta tanár úr vetítésbe kezd. Kölcsön kaptak három dokumentumfilmet a Tanácsköztársaságról. A történelemórákat szeretnék velük érdekesebbé varázsolni. S ha majd a kémiatanár előszedi kémcsöveit és lombikjait, s a kamera számára is bemutatja kísérleteit, talán a kémia is könnyebb lesz. S mert a Videotéka választéka még korántsem teljes, megcsinálják hát a maguk híradóját, „Ki mit tud"-ját, s hol komoly, hol viccesen szellemes reklámjaikat. S adásba kerül a pedagógusnap, a karácsonyi ünnepség, a sportpálya és a tornacsarnok átadása is.

Mert mindez együtt életük része, hisz ez a tévé nem az a televízió. Ez az Otthon Stúdió. Az ő otthonuké.

Tarpai S. Anikó
Fotó: Szalay Béla

ai naptárunk elődje a rómaiak naptára volt. Róma megalapításakor a papok a hold járásához igazították a naptárt. Az évet 10 hónapra osztották fel, amely 304 napból állt. A hónapokat kezdetben számokkal jelölték. Ma is erre emlékeztet a szeptember (hetedik), október (nyolcadik), november (kilencedik) és december (tizedik) hónapnév.

Nyáron is esett a hó

A számokból következtethetünk, hogy az év kezdő hónapja, a tavasz érkezésekor az „első" hónap volt. A március (Mavius) nevet nem sokkal később Mars hadistentől kapta. A „másodikat" is akkor nevezték el az aperire (kinyílni, bimbózni jelentésű) szóból áprilisnak. A „harmadik"-ból lett a május. (Maia a kereskedők és utazók istenének anyja volt.) A „negyedik"-ből pedig június, amely Jupiter isten feleségére, Junóra emlékeztette Róma polgárait.

A holdhónapos naptárról kitudódott, hogy becsapja az embereket. Eltolódtak az évszakok. Furcsállották, hogy nyáron esett a hó. Éppen ezért Numa Pompilius király két hónapot kapcsolt a naptári év elejére. Az első hónap névadója a kétarcú Janus lett, aki az óév végén és ugyanakkor az új év küszöbén áll. Egységbe fogja a múltat s jövőt. A második hónap a február. Az etruszk mitológiában ugyanis Februus az alvilág királya volt. Pompilius azért döntött Februus mellett, mert ezekben a hetekben tartották a vallásos megtisztulás szertartásait.

Így már 12 hónapja; 365 napja volt a rómaiak naptári évének. Minden rendben volt? Nem egészen. A nagy késések ugyan megszűntek, a kisebbek azonban maradtak. Félezer év múlva ismét bajba került a naptár.

Szökőnapot loptak az istenek

Az érvényben lévő időszámításunk előtti évszázad 46. évében küldöttség kereste fel Julius Caesart, mondván:

— Dicsőséges urunk, ki az istenek barátja vagy, szólj nekik, hogy gyorsítsák meg naptárunkat. Oh, mily borzalom, hogy az év kezdetén októberi lombhullás van!

Caesar hallgatott rájuk, de nem az isteneknek szólt, hanem Alexandria nagy hírű csillagászának, Szoszigenésznek. A tudóst nem érte váratlanul a caesari kérés. Maga is sokat töprengett már azon, hogyan lehetne meggyorsítani a késlekedő naptárt. Az alábbiakat javasolta:

1. 90 nappal hosszabbítsuk meg a következő évet. (Ilyen nagy volt akkor már a késés.) Legyen hát az év 445 napos.

2. Három, 365 napból álló év után 366 napos, úgynevezett szökőév következzék. A szökőnapot február kapja meg.

Az azték naptár főalakja: az őszi napéjegyenlőség, azaz évkezdet jelképe

Gergely pápa, írnokával egy franciaországi miniatúrán

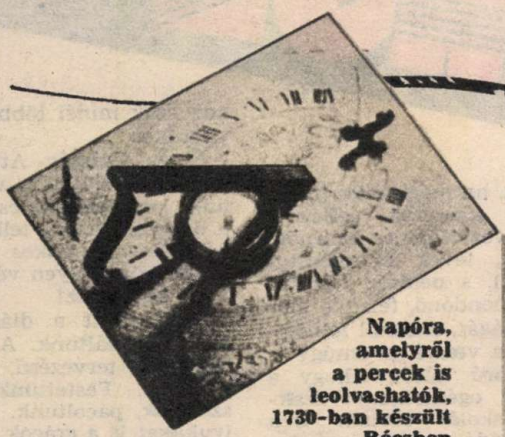

Napóra, amelyről a percek is leolvashatók, 1730-ban készült Bécsben

3. Februárt kivéve a hónapok egymást követően 30, illetve 31 naposak legyenek.

Julius Caesar rápillantott a tervezetre. Jónak tartotta, és csupán egy megjegyzése volt: „A szökőnapot vegyük el a hónap végéről, és 24-ére tegyük. Mert így nem lophatják el az istenek és a gonosz papok."

Másnap Caesar kiállt a Fórumra.

— Alattvalóim, lássátok — mutatta föl a tervet. — Itt van az igazi naptár, amit kértetek. Hihettek benne, mert az istenek sugallták nekem. (Szoszigenész az utolsó mondatnál bizonyára befogta a fülét.)

És Róma polgárai hittek uruk szavának. Hálából a „hetedik" (quintilis) hónapot róla nevezték el — júliusnak.

A naptár történetét talán itt be is fejezhetném, ha azok a „gonosz" papok félre nem értették volna a Szoszigenész-féle szökőévszabályt. Ők ugyanis minden harmadik évhez csatoltak egy szökőnapot. Szerencsére Julius Caesart a sasszemű Augustus követte a trónon, aki hamar ész-

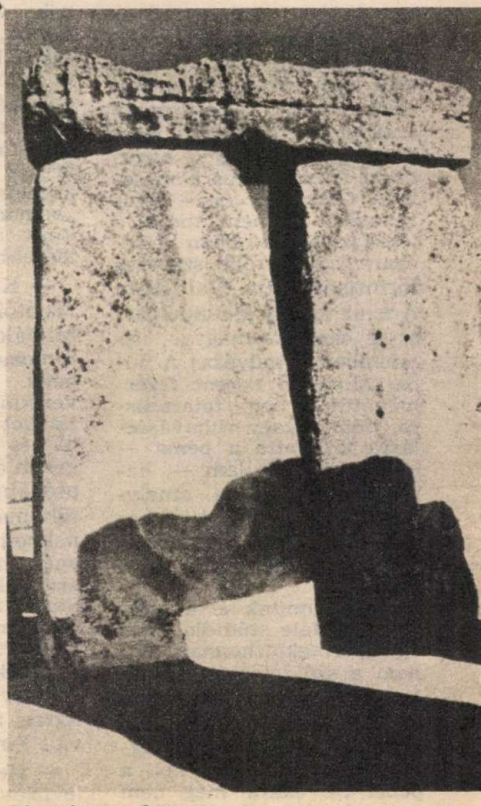

Stonehenge-ben már századokkal ezelőtt pontos naptár készült óriási kövekből

AZ IDŐ ORSZÁGÚTJÁN

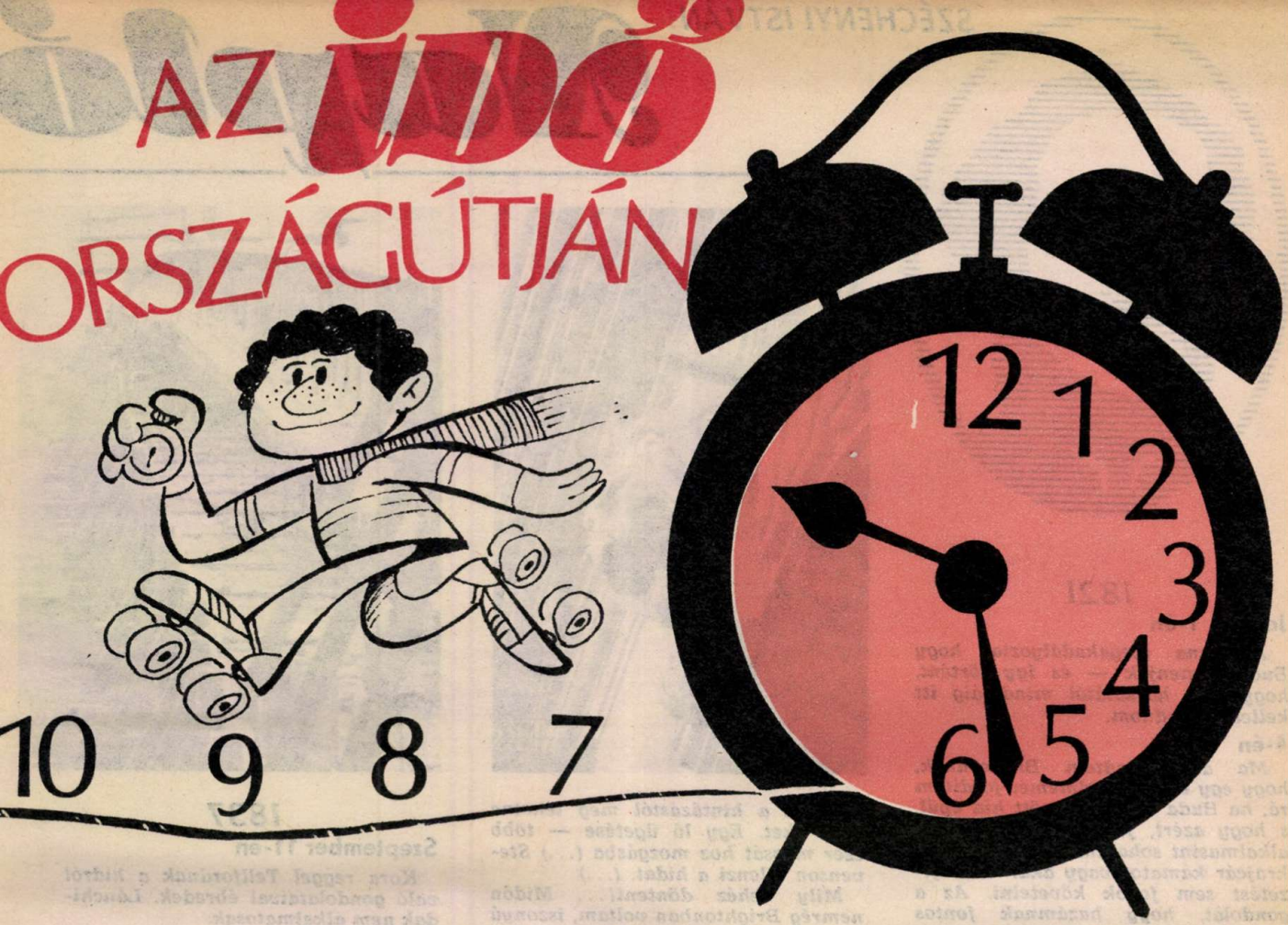

revette a hibát. Elrendelte, hogy tizenkét éven keresztül ne legyen a naptárban szökőnap. (Mégis elloptak! — hitték a polgárok.) Ezért a kis kiigazításért a császár jutalomként azt kérte, hogy a sextilis hónapot ezentúl augusztusnak nevezzék. És mivel ő sem alábbvaló elődjénél, Caesarnál, ezért február rovására az ő hónapját is 31 naposra növelte.

Már csak 11 perc

Nos, most már minden rendben lett volna, ha... az a 11 perc nem húzódott volna meg az időmérleg serpenyőjében. Ugyanis a naptárév ennyivel még mindig hosszabb volt a csillagászati évnél. Vajon az évi 11 perc mennyit nyom a latban? Csupán annyit, hogy 128 évenként teljes nappá duzzad.

Pergett az idő a homokórán. Évszázadok jöttek-mentek. A XVI. század végére a tavaszkezdet március 25-éről március 11-ére vándorolt vissza. Ekkor már sürgetett az idő, és XIII. Gergely pápa maga vette a kezébe a naptár megreformálását. Három híres csillagász: Egnatius Dante, Christoph Chlavius és Aloisius Lilius tanácsa alapján elrendelte, hogy 1582. október 4-e után október 15-e következzék. És hogy naptárreformra többé ne kerülhessen sor, úgy intézkedett, hogy a kerek százas évek közül csak azok kapjanak szökőnapot, amelyek 400-zal oszthatók. Ilyenformán az 1700, 1800, 1900 nem volt szökőév, 2000 azonban az lesz. Ugyanis a Gergely-féle, másként nevezve: a gregorián naptár szerinti év hossza: 365,2425 középnap. Ez mindössze 0,0003 nappal hosszabb a csillagászati évnél.

Hogyan fogadták Európa uralkodói a gregorián naptár bevezetését? Hazánkban már az 1587-es országgyűlés törvénybe iktatta az új naptár használatát. Az angol világbirodalomban 1752-ben született meg a hasonló törvény. Oroszországban, a görögkeleti egyház befolyása miatt, csak jelen századunkban kerülhetett rá sor. 1918. január 25-én írta alá Lenin azt a rendeletet, amely szerint az akkor már 13 napos késés miatt január 31-e után február 14-e következzék. Ezért van az, hogy a nagy októberi forradalmat november 7-én ünnepeljük.

Hol van a nulladik év?

Van még egy lényeges tény. A gregorián naptár az időszámítás kezdetének Jézus feltételezett születési évét tekinti. A logikus gondolkodás értelmében a nulladik év lehetett volna az indulás kezdete. De nem így lett. Sokféle — olykor egymásnak ellentmondó — számítás alapján Jézus születését az úgynevezett keresztény óra (időszak) első (1.) évébe helyezték. Ezért az időszámításunk szerinti (i. sz.) első évszázad nem a 99. évvel ért véget, hanem egy évvel később. Ilyen alapon a II. évezred közeledő végét sem 1999. december 31-én, hanem 2000. december 31-én ünnepli az emberiség.

És még egy kérdés: hogyan fér bele a naptárunkba a Jézus születése előtti idők története? Hogyan tudjuk azt időrendi sorrendbe rakni?

Évszázados viták, munkálkodások alapján alakult ki, hogy a Jézus előtti történelmet mínusz 1-től kezdve visszafelé soroljuk (időszámításunk előtt — i. e. jelzéssel). Julius Caesar tehát i. e. 46-ban reformálta meg naptárunkat.

Ezek szerint tökéletes a naptárunk? Igen..., de vannak még szépséghibái. Például a rögzített napokra eső ünnepek állandóan vándorolnak, a fél évek, negyed évek, és a hónapok hossza pedig ingadozik. A szökőnap nélküli év első fél éve 181, a második pedig 184 napos.

Mindezek kiküszöbölésére alkotta meg 1930-ban Elizabeth Achelis az úgynevezett VILÁGNAPTÁR-t, amelyben az évet négy, azonos hosszúságú (91 napos) negyedévre osztotta. Az évek is és az évnegyedek is vasárnappal kezdődnek.

Füleki János

*

(Irodalom: Hahn István: Naptári rendszerek és időszámítás, valamint Csillagászati évkönyv, 1983.)

SZÉCHENYI ISTVÁN:

Napló

1821

Január 1-én

A Duna megakadályozta, hogy Budára menjek — és így történt, hogy 29-é hajnalától mindmáig itt kellett maradnom.

4-én

Ma azt mondtam Brudernnak, hogy egy évi jövedelmemet fordítom rá, ha Buda és Pest között híd épül, s hogy azért, jóllehet Pesten lakni alkalmasint sohasem fogok, egyetlen krajcár kamatot vagy akár visszafizetést sem fogok követelni. Az a gondolat, hogy hazámnak fontos szolgálatot tettem, majd bőségesen kárpótol.

1826

November 17-én

Kemnitzerrel fogadtam, hogy tíz éven belül Pest és Buda között egy híd fog állni.

1830

Május 28-án

A. A Dunát szabályozni kell — B. és aztán egy híd, és nem fordítva!

1832

Szeptember 7-én

Hol az úttest széles — sok katona jár — a nép sebesen jár lovon, járművön — nem szívesen veszi, ha parancsolnak neki — ott is megteszi-e a lánchíd?

Október 3-án

Aztán csónakba ültem a Hammersmith-hídnál, és leereszkedtem a Putney fahíd, a Bathersea fahíd, a Vauxhall vashíd, a Westminster kőhíd, a Waterloo kőhíd, a Blackfviavs kőhíd, a Southwark vashíd, a világ legszebbike! és a szintén kőből való London híd alatt. Íme London — avagy 9 angol mérföld hosszában 9 híd!

Október 16-án

Láttam egy vashíd modelljét. Jónak látszik. 600-700 lábnyi fesztávot is elbírni látszik. Nagyon ellene van a lánchídnak. Nagyszerűek lennének, ha a hintázástól meg lehetne óvni őket. Egy ló ügetése — több ezer mázsát hoz mozgásba (...) Stevenson ellenzi a hidat. (...)

Mily nehéz dönteni!... Midőn nemrég Brightonban voltam, iszonyú vihar fútt — a láncok meg se rezdültek. — Nincs fogása a szélnek.

Október 25-én

Legjobb a vas. — A villám nevetséges ellenvetés. Egy vasláncot, ami összefügg a híddal, kell csupán a vízbe lógatni... ily módon minden elektromosság levezetődik.

Október 29-én

Híd építtetetik

1. a kormány által, 2. részvények által, — 3. az egész ország által, 4. a nemesség által.

November 3-án

Tellfordnál voltam.

Ő „Mintegy 1200 hidat építettem."

Én „Szeretnék egyet Magyarországon."

1835

Január 13-án

Híd a kerületi ülésen. A fizetés elve nagy többséggel átmegy... Mindenki ámul — győzelmem óriási.

1836

Április 23-án

Ülés egész nap. Hidam inog. (...) Istenem, — be nehéz valami jót létrehozni! (...) A hidat megint elnapolták. Soha véget nem érő csibészkedés.

Április 27-én

Reszketek, a hidam! Bátran s körültekintően védelmezem. El fogok bukni.

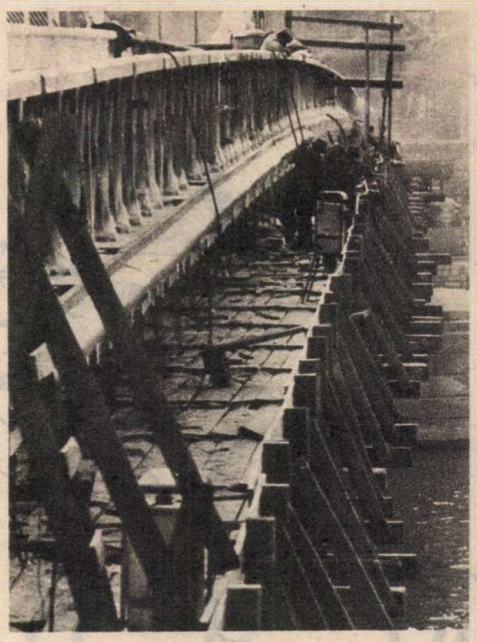

1837

Szeptember 11-én

Kora reggel Tellfordnak a hídról való gondolataival ébredek. Lánchidak nem alkalmatosak.

1838

November 20-án

Ha nem jönne most létre a híd... mily ocsmány marad a város!

1839

Március 8-án

A híd mégiscsak veszve!

1841

December 24-én

Budára a Főherceghez. —

1. Híd... „Még ebben az esztendőben kedvező határozatot kapunk."

1848

Április 18-án

Előbb bejárom Clarkkal a hidat... A híd óriásinak tetszik a szememben... bevégezhetetlen! Akár a bábeli torony.

Július 18-án

Délután 6. A 12-es számú lánc felfüggesztve. (...) 8 óra előtt elpattan a dob egyik gyűrűje, és lezuhan az egész! Én, Majláth, két kisfiam A(dam) Clark csak nagynehezen menekülünk meg. Nyitva látom a: „túlvilágot"! — Babilon! Pusztulás! (...)

A híd sohasem fog elkészülni, romként fog itt állni.

Augusztus 25-én

Mégis dolgoznak a hídon! De nem fog elkészülni! Soha nem fognak átmenni rajta!